

คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

โดย

พระมหาณัฐพล ดอนตะโก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

โดย

พระมหาณัฐพล ดอนตะโก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

**ADMINISTRATORS' MORAL AND TEACHER PROFESSIONAL STANDARD
PERFORMANCE OF BASIC EDUCATION SCHOOL TEACHERS IN
KANCHANABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1**

By

Phramaha Natthapol Dontako

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree

MASTER OF EDUCATION

Department of Educational Administration

Graduate School

SILPAKORN UNIVERSITY

2008

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ คุณธรรมของผู้บริหาร
กับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ” เสนอโดย พระมหาณัฐพล ดอนตะโก เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ณ น

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ๒๕ เดือน พ.ค. พ.ศ. ๕๖

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร
3. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

๐๙-๗-๖๖ ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช)
๒๕/๗๐/๕๖

๐๙-๗-๖๖ กรรมการ
(พระครูสิริกาญจนภิรักษ์ Ph.D.)
๒๕/๗๐/๕๖

๐๙-๗-๖๖ กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร)
๒๕/๗๐/๕๖

๐๙-๗-๖๖ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)
๒๕/๗๐/๕๖

๐๙-๗-๖๖ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร)
๒๕/๗๐/๕๖

48252304 : สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คำสำคัญ : คุณธรรมของผู้บริหาร, การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

พระมหาณัฐพล คอนตะโก: คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : ผศ.ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์, รศ.ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร และ ผศ.ว่าที่พันตรี ดร.นพพล เจนอักษร. 118 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 2) การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 และ 3) ความสัมพันธ์ของคุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 103 แห่ง ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 2 คน และกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งสิ้น 412 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณธรรมของผู้บริหาร ตามหลักการสำนักงานราชเลขาธิการ และมาตรฐานการปฏิบัติตามวิชาชีพครู ตามเกณฑ์ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

ผลการวิจัยพบว่า

1. คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ รักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง และการอดทน อคถกัน อคถอมที่จะได้ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริตไม่ว่าด้วยประการใด การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดี

2. การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยค่าเฉลี่ยรายด้านสูงสุดสองอันดับแรกคือ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียนและตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุดสองอันดับสุดท้าย คือ รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบและปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

3. คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน

ภาควิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2551

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

พญกณ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ 1.....

ประเสริฐ

2 am ml

3.....

48252304 MAJOR : EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD : ADMINISTRATORS' MORAL/ TEACHER PROFESSIONAL STANDARD

PHRAMAHA NATTHAPOL DONTAKO : ADMINISTRATORS' MORAL AND TEACHER PROFESSIONAL STANDARD PERFORMANCE OF BASIC EDUCATION SCHOOL TEACHERS IN KANCHANABURI EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1. THESIS ADVISORS : ASST. PROF. PRASERT INTARAK, Ed.D., ASSOC. PROF. SIRICHAJ CHINATANGKOL, Ph.D., AND ASST. PROF. MAJ. NOPADOL CHENAKSARA, RTAR., Ph.D., 118 pp.

The purposes of this research were to find 1) the administrators' moral of basic education in Kanchanaburi Educational Service Area Office 1, 2) the teacher's professional standard performance in basic education in Kanchanaburi Educational Service Area Office 1, and 3) the relationship between the administrators' moral and teacher's professional standard performance of basic education in Kanchanaburi Educational Service Area Office 1. The samples used in this research were 103 schools in Kanchanaburi Educational Service Area Office 1. The respondents were one Vice-Rector, 2 teachers and are school committee, 412 in total. The instrument was a questionnaire concerning the administrators' moral according to the concept of the Office of the King's secretarial and teacher professional standard based on the concept of the Office of Teacher Council. The statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient.

The findings revealed as follows:

1. The administrators' moral of basic education in Kanchanaburi Educational Service Area Office 1 in overall and each aspect were at a high level, ranking from the highest to lowest mean is keeping self-trust worthy in good morals and merits, knowing to abstain from evils and cheating behavior, keeping for a tolerance and keeping for a trusty behavior.

2. The teachers' professional standard performance in basic education in Kanchanaburi Educational Service Area Office 1 in overall and each aspect were at a high level. The two top rank of aspects were being a good model for the learners, and decision making accordance with students' affect. And the last two aspects were the student quality development report system, and academic activities for teacher professional development.

3. There was significant correlation between administrators' moral and teachers' professional standard performance in basic education in Kanchanaburi Educational Service Area Office 1 at .01 level of significance both of overall and each aspect.

Department of Educational Administration

Graduate School, Silpakorn University

Academic Year 2008

Student's signature.....

Thesis Advisors' signature 1.....

2.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาให้คำปรึกษา แนะนำช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์ ประธานอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกูร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่พันตรี ดร.นพดล เจนอักษร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.ศรียา สุขพานิช ประธานกรรมการตรวจสอบ วิทยานิพนธ์ และพระครูสิริภาณุจนาภิรักษ์ (ศุภชัย เหมือนอินทร์ ป.ธ.5, Ph.D.) ผู้ทรงคุณวุฒิ พระราชวิสุทธิเมธี เจ้าอาวาสวัดไชยชุมพลชนะสงคราม รองเจ้าคณะจังหวัดกาญจนบุรี ผู้ให้ทุนการศึกษา จึงขอเจริญพร ขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขออนุโมทนาบุญ คุณอาจารย์ประจำภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากรทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ด้านการบริหารการศึกษาให้เป็นอย่างดี และคณะผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

สำหรับคณะผู้บริหาร ครูผู้สอนและคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ทุกท่าน ขอเจริญพรขอบคุณในการมีกุศลเจตนาให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม รวมทั้งอำนวยความสะดวก และให้ความช่วยเหลือในการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

คุณความดีและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่โยมบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุก ๆ ท่าน ที่ให้ความรู้ และช่วยเหลือด้วยดีเสมอมา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
ปัญหาของการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
ข้อคำถามของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ขอบข่ายของการวิจัย.....	7
ขอบเขตทางทฤษฎีของการวิจัย.....	10
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	12
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	13
คุณธรรม.....	13
ความหมายของคุณธรรม.....	14
ความสำคัญของคุณธรรม.....	15
คุณธรรมของผู้บริหาร.....	15
ทัศนะเกี่ยวกับคุณธรรม.....	19
คุณธรรม 4 ประการตามแนวพระราชดำรัส.....	20
การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพของครู.....	22
ความหมายของครู.....	22
หน้าที่และความรับผิดชอบของครู.....	23
ความหมายของวิชาชีพ.....	24
ลักษณะวิชาชีพครู.....	25
การพัฒนานวิชาชีพครู.....	26

บทที่	หน้า
มาตรฐานวิชาชีพครู.....	29
เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	34
งานวิจัยในประเทศ.....	34
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	40
สรุป.....	43
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	44
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	44
ระเบียบวิธีวิจัย.....	45
แผนแบบการวิจัย.....	45
ประชากร.....	45
กลุ่มตัวอย่าง.....	46
ผู้ให้ข้อมูล.....	46
ตัวแปรที่ศึกษา.....	46
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	49
การสร้างเครื่องมือ.....	50
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	51
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	51
สรุป.....	52
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	53
ตอนที่ 2 คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาชั้น พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1.....	56
ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1.....	63

บทที่	หน้า
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา กับการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1.....	76
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ.....	79
สรุปผลการวิจัย.....	79
การอภิปรายผล.....	80
ข้อเสนอแนะ.....	84
ข้อเสนอแนะทั่วไป.....	84
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	85
บรรณานุกรม.....	86
ภาคผนวก.....	91
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือและรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจ เครื่องมือ.....	92
ภาคผนวก ข หนังสือขอทดลองเครื่องมือและรายชื่อกลุ่มทดลองเครื่องมือ.....	96
ภาคผนวก ค ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม.....	99
ภาคผนวก ง หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและรายชื่อกลุ่ม ตัวอย่างในการวิจัย.....	103
ภาคผนวก จ แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	107
ประวัติผู้วิจัย.....	118

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	แสดงประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล.....	46
2	จำนวนและร้อยละสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก ตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการดำรง ตำแหน่ง.....	53
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม	55
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านรักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม.....	56
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติ ปฏิบัติอยู่ในความสัจความดี.....	58
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านการอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจ สุจริตไม่ว่าด้วยประการใด.....	59
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละ ประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง.....	61
8	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม.....	63

9	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านปฏิบัติการกิจกรรมทางวิชาการ เกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ.....	64
10	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึง ผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน.....	65
11	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ.....	66
12	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง.....	67
13	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ...	68
14	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ ผู้เรียน.....	69
15	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ	70
16	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน.....	71

17	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์.....	72
18	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์.....	73
19	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา.....	74
20	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์.....	75
21	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษากาญจนบุรี เขต 1	76

บทที่ 1

บทนำ

ในปัจจุบันสภาพทางสังคมและเศรษฐกิจถูกกำหนดให้เป็นตัวชี้วัดการพัฒนาของแต่ละประเทศ แต่ตามความเป็นจริงการพัฒนาในทุกสาขาจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถของพลเมืองผู้เป็นสมาชิกในสังคมนั้น ๆ เป็นผู้ดำเนินการ และประชากรที่มีความรู้ความสามารถเท่านั้นจึงจะเป็นที่พึงปรารถนาของสังคม ในกระบวนการดังกล่าวการศึกษาได้รับการยอมรับว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้เป็นบุคลากรที่มีคุณค่าที่จะดำเนินการให้สังคมและประเทศชาติเจริญก้าวหน้าได้อย่างมีคุณภาพ ดังนั้นการศึกษาของทุกประเทศรวมทั้งของไทยจึงต้องได้รับการจัดการให้มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่สังคมและสาธารณชนยอมรับ การจัดการศึกษาของไทยมีทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย และมีการจัดการเป็นระดับต่าง ๆ คือ ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา ในทุกระดับโดยทั่วไปจะมีหน่วยปฏิบัติการตั้งแต่สถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษา เขตการศึกษา และมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำกับดูแล สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระดับประถมและมัธยมศึกษาจะอยู่ภายใต้การบริหารจัดการของเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งจะดำเนินการบริหารองค์ประกอบสำคัญของการศึกษา ซึ่งได้แก่โรงเรียน ผู้เรียน หลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมุ่งหวังว่าผลของการปฏิบัติการจะทำให้ผู้เรียนได้รับการศึกษาความรู้ทางวิชาการและความสามารถในการใช้ความรู้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่อย่างไรก็ตามโรงเรียนยังเป็นหน่วยปฏิบัติการการเรียนการสอนมีความสำคัญมากในอันที่จะส่งผลให้ผู้เรียนในชั้นพื้นฐานมีทุนมนุษย์ที่สำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความประพฤติ ทัศนคติ ค่านิยม และคุณธรรมพร้อมที่จะเป็นบุคลากรที่มีคุณค่าของสังคมและประเทศชาติต่อไป¹

ในการจัดการเรียนการสอนของแต่ละโรงเรียนบุคลากรที่มีบทบาทสำคัญซึ่งจะประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา (ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือครูใหญ่) รองหรือผู้ช่วยผู้บริหาร

¹Office of the Education Council, Education in Thailand 2007, (Bangkok : Amarin Printing and Publishing, 2008), 7-14.

สถานศึกษา ครูผู้สอน บุคลากรทางการศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา ในกลุ่มบุคลากรเหล่านี้ ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการบริหารจัดการให้โรงเรียนสามารถผลิตผลงานได้อย่างดี หรือมีประสิทธิภาพตามความมุ่งหวังของสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้เพราะโดยบทบาท หน้าที่ และความรับผิดชอบผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นทั้งผู้นำทางวิชาการ เป็นผู้ส่งเสริมสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดำเนินไป ตามเกณฑ์มาตรฐานที่เหมาะสม รวมทั้งเป็นตัวแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดีงามและถูกต้องให้แก่ครู และนักเรียนของแต่ละสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในหลายด้าน²

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 53 ได้กำหนดให้มืองค์กรวิชาชีพครูผู้บริหารการศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา เนื้อหาสาระในพระราชบัญญัติ มีการปรับรื้อแนวการจัดการศึกษา จุดมุ่งหมาย รูปแบบการดำเนินงาน ความสำเร็จของการปฏิรูปขึ้นอยู่กับองค์กรหลักคือกระทรวงการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ซึ่งเป็นการบริหารของส่วนกลางกับเขตพื้นที่การศึกษา ในส่วนท้องถิ่น³

ระดับที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษาโดยตรง คือสถานศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษา รวมถึงองค์กรส่วนท้องถิ่น ซึ่งย่อมต้องอาศัยบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถ และคุณธรรมจริยธรรมเพื่อบริหาร และจัดการศึกษา บุคลากรหลักที่มีความสำคัญยิ่ง คือผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งต้องมีศักยภาพทั้งในการบริหาร และการจัดการศึกษาเป็นอย่างดี และต้องประพฤติปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ผู้บริหารที่ดีมีคุณธรรมจะสามารถรองรับการปฏิบัติงานร่วมกับการดำเนินชีวิต และจรรยาบรรณในวิชาชีพของผู้บริหาร จะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้าง เกียรติภูมิ และศักดิ์ศรีของผู้บริหารให้ได้รับการยกย่อง เชื้อถือ ศรัทธาจากสังคม โดยเฉพาะการมีคุณธรรม ซึ่งคุณธรรม เป็นคุณลักษณะที่เป็นความดีอยู่ในจิตใจของบุคคล และใช้เป็นหลักหรือแนวทางการประพฤติปฏิบัติจนเป็นนิสัย และส่งผลให้เกิดสิ่งที่ดีงามตามค่านิยมของแต่ละสังคมเมื่อกล่าวถึงคุณธรรมของผู้บริหารภายใต้ नियามดังกล่าวสามารถกล่าวได้ว่า ได้ถูก

²ธีระ รุญเจริญ, สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ, (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข่าวฟ้าง, 2548), 17-18.

³Office of the Education Council, Education in Thailand 2007, (Bangkok : Amarin Printing and Publishing, 2008), 82-84.

กำหนดไว้ตั้งแต่สมัยพุทธกาล กล่าวคือ ธรรมบทในทฎติปาปณิกสูตรมีว่า “นักบริหารจะทำหน้าที่ ลุล่วงไปได้ด้วยดีถ้ามีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ จักขุมา (มีปัญญามองเห็นการณ์ไกล) วิชฺฐโร (มีความเชี่ยวชาญเป็นอย่างดีในการจัดการธุระเฉพาะด้านที่รับผิดชอบ) และนิสสยสัมปันโน (พึ่งพาอาศัยคนอื่นได้เพราะมีมนุษยสัมพันธ์ดี) หลักเกณฑ์ดังกล่าวนี้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปไม่ เฉพาะในพระพุทธศาสนา และได้มีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงมาหลายยุคหลายสมัยจนถึง ปัจจุบัน⁴

ในส่วนของตัวเองแปรด้านครูหรือบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญในฐานะ ผู้ปฏิบัติงานหรือจัดกิจกรรมถึงตัวผู้เรียน ก็ได้ถูกกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนและค่าตอบแทน ครูรวมทั้งมีกองทุนส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งหวังให้ ครูเป็นบุคลากรที่สามารถปฏิบัติงานการศึกษาได้ตรงตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู เพื่อเป็นการ กระตุ้นเร้าให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนดำเนินการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของ สถานศึกษาได้อย่างเป็นระบบจึงได้กำหนดให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพ การศึกษาทำหน้าที่ตรวจประเมินและรับรองคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาตามเกณฑ์ มาตรฐานของตัวชี้วัดทุกสถานศึกษาและทุกระดับอย่างน้อย 1 ครั้ง ทุก 5 ปี ปัจจัยของการจัด การศึกษาด้านการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของบุคลากรทางการศึกษา จึงมี คุณค่าในการศึกษาเพื่อให้ทราบความเป็นไปและแนวโน้มที่จะเป็นในอนาคตได้ อย่างไรก็ตามอาจ กล่าวได้ว่า เกณฑ์มาตรฐานทางวิชาชีพครูได้มีการกำหนดไว้แล้วในสังคมไทยในอดีต เช่น กำหนดว่า ครูคือบุคคลผู้มีความสามารถหรือรอบรู้ในวิชาอาชีพจนมีความแกร่งกล้าสามารถ ถ่ายทอดความรู้ในวิทยาการนั้นแก่สานุศิษย์ได้ รวมทั้งครูจะได้รับความยกย่องนับถือจากสังคม มากในฐานะผู้มีบทบาทหน้าที่ที่มีภาระหนักกว่าผู้อื่นที่ประกอบอาชีพอย่างเดียวกันแต่ไม่สามารถ ถ่ายทอดวิชาให้แก่ผู้อื่นได้ บทบาทของครูในอดีตนอกจากจะทำหน้าที่สั่งสอนวิทยาการแล้วยัง ต้องอบรมศีลธรรม จรรยาในการประกอบอาชีพและแนวทางในการครองชีวิตของศิษย์แต่ละคน ด้วย ซึ่งบทบาทเหล่านี้ได้ปฏิบัติสืบกันมาจนถึงช่วงเวลาครีตศตวรรษที่ 19 บทบาทของครูใน ปัจจุบันจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความจำเป็นที่ต้องมีครูที่มีคุณภาพและมี ศักยภาพเข้ามาช่วยจัดการวิถีชีวิตแนวใหม่ เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูดังกล่าวจึงถูกเปลี่ยนไป ซึ่งนักการศึกษาได้สรุปไว้ว่า ครูควรจะต้องมีบทบาทในการสร้างเยาวชน บทบาทในการพัฒนา

⁴พระราชวรมุณี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ธรรมสภา, ม.ป.ป.), 9.

ทรัพยากรมนุษย์ มีบทบาทในการรักษาชาติ และในบางส่วนต้องมีบทบาทในการเยียวยาบุคคลผู้ด้อยหรือขาดโอกาสในสังคม ในสถานการณ์ปัจจุบันที่มีการกำหนดองค์วิชาชีพครูขึ้นมาเป็นผู้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานให้ครูยึดถือเป็นแนวปฏิบัติงานเรียนการสอนรวมทั้งมีองค์กรควบคุมตรวจสอบผลการปฏิบัติงานดังกล่าว นับเป็นบริบทที่ควรได้รับการสนใจศึกษาเพื่อจะได้เรียนรู้เรื่องของการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพของครูให้ชัดเจนตามวัตถุประสงค์และนำผลการศึกษาไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาครู บุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งตัวเกณฑ์มาตรฐานเองด้วย⁵

ปัญหาของการวิจัย

การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนับเป็นรากฐานสำคัญ ในการสร้างความมั่นคงและสร้างความเจริญก้าวหน้าของชาติ เพราะประชาชนส่วนใหญ่สิ้นสุดการศึกษาในระบบโรงเรียน ในระดับการศึกษาซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี ที่รัฐบาลจะต้องจัดให้แก่ประชาชน สถานศึกษาจึงเป็นหน่วยงานที่สำคัญทางการศึกษา ซึ่งผลการจัดการศึกษาจะเป็นเช่นไรนั้น ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติงานของผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษานั้นๆ ภารกิจของสถานศึกษาจะต้องจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์และสุขภาพอนามัยที่ดี มีปัจจัยหลายอย่างในโรงเรียนที่สนับสนุน ส่งเสริม เช่น ด้านบุคลากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู นักเรียน นักการภารโรง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และผู้ปกครอง⁶

อีกประการหนึ่งเมื่อวิเคราะห์ข้อมูลให้ลึกลงไปในตัวผู้บริหารและครูจะพบว่าในปัจจุบันข้าราชการครูยังมีพฤติกรรมที่ขาดคุณธรรมจริยธรรมอยู่มาก โดยจะเห็นได้จากข่าวสารที่ปรากฏทางหน้าหนังสือพิมพ์ และสื่อมวลชนในแขนงอื่น ๆ หรือจากสถิติที่หน่วยงานทางการศึกษา ได้รายงานผลการกระทำผิดทางวินัยแก่ข้าราชการครูในสังกัดไปยังสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู พบว่าในแต่ละปีจะมีผู้กระทำผิดทางวินัยทั้งที่รุนแรงและไม่รุนแรงทุกปี และมีแนวโน้มว่าจะมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี และถ้าพิจารณาถึงกรณีผู้กระทำผิดโดยแยกประเภทผู้บริหารและครู แล้วมีการเทียบอัตราส่วนของผู้บริหารและครูจะพบว่าในแต่ละปีผู้บริหารจะมี

⁵ นาดยา ปลัณธนานนท์, มรุส จงชัยกิจ และศิริรัตน์ นิละคุปต์, การศึกษาตามมาตรฐาน : แนวคิดสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ฯ, 2542) 9-12.

⁶ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพฯ : ชวนพิมพ์, 2541), 1.

อัตราส่วนที่มากกว่าครู ซึ่งกรณีความผิดร้ายแรงเป็นที่สะท้อนขวัญและขัดแย้งกับความคาดหวังของสังคมอย่างมาก เช่น กรณีผู้สาว อนาคตกรณความผิดทางเพศที่ครูกระทำต่อลูกศิษย์ และกรณีที่มีสารเสพติดไว้ในครอบครอง⁷

ในปัจจุบันพบว่า การกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการครูมีแนวโน้มจะสูงขึ้นโดยเฉพาะเมื่อพิจารณาจำแนกตามตำแหน่ง จะพบว่าผู้บริหารจะมีแนวโน้มอัตราร้อยละสูงกว่าครู จึงทำให้ปัญหาดังกล่าวนอกจากจะมีผลกระทบต่อคุณภาพการศึกษา คือครูไม่ตั้งใจในงานสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนต่ำ ไม่มีการพัฒนาพฤติกรรมเชิงคุณธรรม จริยธรรม เนื่องจากการขาดแบบอย่างที่ดี และยังโยงไปสู่ปัญหาต่างๆ เช่น ทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาทางจิตใจ และนำไปสู่ความเสื่อมโทรมของสถาบันครูและบุคลากรทางการศึกษา⁸ ในสถานการณ์ของยุคโลกาภิวัตน์ในปัจจุบัน ความรู้และเทคโนโลยีต่างๆ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และสามารถถ่ายทอดสื่อสารไปได้ทุกทิศทาง การจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการที่เป็นประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและอนาคต จำเป็นจะต้องมีหลักเกณฑ์และมาตรฐานซึ่งสอดคล้องกับความก้าวหน้าของความรู้และเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มาตรฐานวิชาชีพครูก็นับเป็นเกณฑ์ตัวหนึ่งที่ครูจะต้องยึดถือและปฏิบัติเพื่อให้การจัดการเรียนการสอนส่งผลถึงนักเรียนได้ตรงตามเป้าหมายของการพัฒนาชีวิต สังคม และประเทศชาติ⁹

⁷สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาครู ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจ.เอ็น.ที., 2544), 4.

⁸ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู, ตามรอยพระยุคลบาท (กรุงเทพฯ : บริษัทประชาชนจำกัด, 2544), 3.

⁹ นาดยา ปิณฑานนท์, มรุส จงชัยกิจ และศิริรัตน์ นีละคุปต์, การศึกษาตามมาตรฐาน : แนวคิดสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542) 32-34.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัย ผู้วิจัยจึงได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังต่อไปนี้

1. เพื่อทราบคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1
2. เพื่อทราบการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาปัญหาผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามเพื่อตอบปัญหาดังนี้

1. คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในระดับใด
2. การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในระดับใด
3. คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กันหรือไม่

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการตอบปัญหาข้างต้น ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานไว้ดังนี้

1. คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง
2. การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในระดับปานกลาง
3. คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 มีความสัมพันธ์กัน

ขอบข่ายของการวิจัย

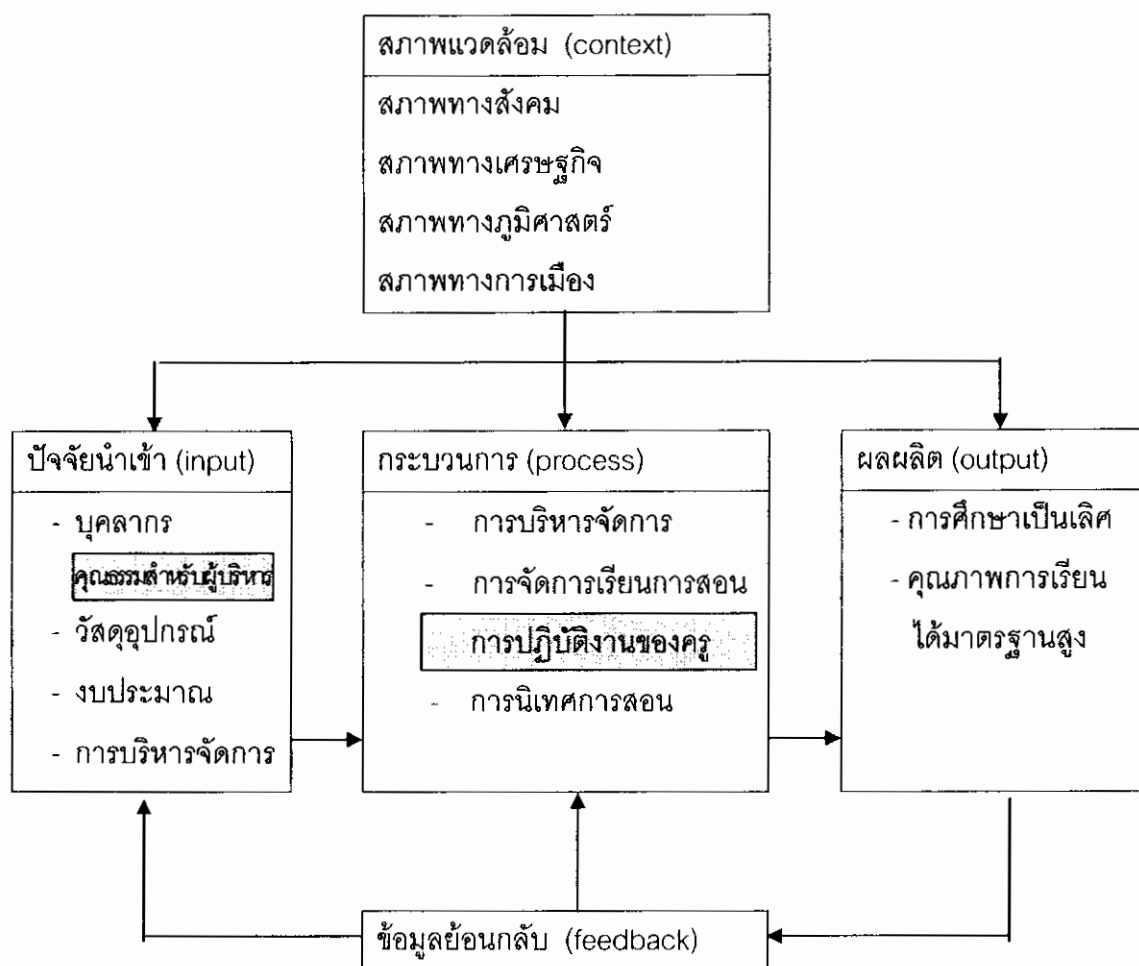
การจัดการศึกษาของโรงเรียนเพื่อให้คุณภาพและมีมาตรฐาน เกี่ยวกับแนวคิดนี้ แคทซ์ และคานัน (Katz and Kahn)¹⁰ กล่าวว่าในการจัดการ ศึกษาของโรงเรียนนั้นเป็นไปตามลักษณะ การจัดการเชิงระบบหรือเป็นองค์กระบวนเปิดจะประกอบด้วยระบบย่อยต่าง ๆ ภายในองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมภายนอกโดยระบบจะยอมรับปัจจัยนำเข้า (input) ได้แก่ นักเรียน ครู ผู้บริหาร งบประมาณ และทรัพยากรอื่น ๆ มีกระบวนการ (process) ได้แก่ กระบวนการ บริหาร กระบวนการจัดการเรียนการสอน กระบวนการนิเทศ เปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าให้ กลายเป็นผลผลิต (output) ได้แก่ การศึกษาเป็นเลิศและคุณภาพการเรียนรู้ได้มาตรฐานสูง ซึ่งมี ปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม (context) ทั้งภายในและภายนอกองค์กร สามารถส่งผลต่อ คุณภาพในการจัดการศึกษา ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สภาพภูมิศาสตร์และการเมือง เป็นต้น ส่วนปัจจัยนำเข้า(input) ในการจัดการศึกษาจะถูกแปรเปลี่ยนโดยกระบวนการ (process) ขององค์กร ซึ่งได้แก่ กระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ กระบวนการเรียน การสอน เปลี่ยนแปลงปัจจัยนำเข้าให้กลายเป็นผลผลิต (output) ให้กับสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องมียุทธธรรม ซึ่งเป็นคุณธรรม 4 ประการ ตาม พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช คือ รักษาความสัจ ความจริงใจ ต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจ ตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดี การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติ ล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละ ประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง¹¹ เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพคือ คุณลักษณะอันพึงประสงค์และการปฏิบัติงานของครู ส่งผลให้ผลผลิตที่มีคุณภาพของสถานศึกษา เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ได้แก่ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพ ครูอยู่เสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน ให้เต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง พัฒนาสื่อการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

¹⁰ Daniel Katz and Robert L.Kahn, The Social Psychology of Organization, 2nd ed.(New York : John Wiley & Sons,1978),21.

¹¹ สำนักงานราชเลขาธิการ , ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทาน ในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช 2525 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร , 2525) ,60-61.

รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน แสวงหา และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์¹² ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเชิงทฤษฎีมาเป็นขอบข่ายของการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 1

¹²สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู, พิมพ์ครั้งที่2 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544), 28-29.

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายของการวิจัย

ที่มา : ประยุกต์จาก Daniel Katz and Robert L.Kahn, The Social Psychology of Organization, 2nd ed.(New York : John Wiley & Sons,1978),21.

: สำนักงานราชเลขาธิการ , ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช 2525 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร , 2526) ,60-61.

: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา,เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู,พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2544),30-57.

ขอบเขตทางทฤษฎีของการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้เป็นกรอบการศึกษา กล่าวคือ มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งผู้บริหารเป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในหน่วยงาน ในการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ข้าราชการครูภายในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมให้ครูสามารถปฏิบัติงานการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยสนใจจะศึกษาด้านคุณธรรมของผู้บริหารตามแนวพระบรมราโชวาทและ พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช มีสาระสำคัญว่า 1) รักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม 2) การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดี 3) การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริตไม่ว่าด้วยประการใด 4) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ด้านการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามแนวคิดจากสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มี 12 ด้าน ดังนี้ 1) ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ 2) ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน 3) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ 4) พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง 5) พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน 7) รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ 8) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน 9) ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ 10) ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน 11) แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา 12) สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์¹³ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาเป็นขอบเขตของการวิจัย ดังแผนภูมิที่ 2

¹³ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2544), 30-57.

คุณธรรมของผู้บริหาร (X_{tot})	การปฏิบัติ ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู (Y_{tot})
1)รักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม (X_1) 2)การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดี (X_2) 3)การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด (X_3) 4)การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง(X_4)	1)ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ(Y_1) 2)ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน(Y_2) 3)มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ(Y_3) 4)พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง(Y_4) 5)พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ(Y_5) 6)จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน(Y_6) 7)รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ(Y_7) 8)ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน(Y_8) 9)ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y_9) 10)ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน(Y_{10}) 11)แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11}) 12)สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์(Y_{12})

แผนภูมิที่ 2 ขอบเขตของการวิจัย

ที่มา : สำนักงานราชเลขาธิการ , ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช 2525 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร , 2526) ,60-61.

: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา,เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู,พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2544),30-57.

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะหรือความหมายของ คำศัพท์เฉพาะในการวิจัยนี้ไว้ ดังนี้

คุณธรรมของผู้บริหาร หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้เกิดความดีงาม โดยละเว้นการ กระทำความชั่วทั้งปวงในการทำหน้าที่เป็นผู้นำ ผู้บริหารจัดการกิจการที่รับผิดชอบ ซึ่งคำนึงถึงสิ่ง ที่ถูกและผิด โดยมีหลักใหญ่สามประการได้แก่ ความรู้สึกผิดชอบชั่วดีในแต่ละบุคคล ระบบ ยุติธรรมซึ่งเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่น ประวัติศาสตร์ทางสังคม และธรรมเนียม ปฏิบัติ สภาพคุณความดีรวมทั้งคุณธรรม 4 ประการ ซึ่งประกอบด้วยการรักษาความสัตย์ ความ จริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม การรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจ ตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดี การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วง ความสัตย์สุจริตไม่ว่าด้วยประการใด และการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละ ประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู หมายถึง การที่ผู้ทำอาชีพเป็นครูได้ศึกษา เรียนรู้ทางวิชาการเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ผู้สอน ผู้ถ่ายทอดและผู้อบรมให้นักเรียนได้เจริญ อกงาม ทั้งด้านความรู้และคุณธรรม โดยทำงานในหน้าที่และปฏิบัติตนได้เหมาะสมตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ ได้แก่ ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่ เสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้ เติบโตตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง พัฒนาสื่อการเรียน การสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง โรงเรียนที่จัดการศึกษาให้กับนักเรียน ตั้งแต่ระดับชั้น อนุบาล จนถึงช่วงชั้นที่ 3 ซึ่งเป็นโรงเรียนของทางราชการทั้งหมดอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้เป็นสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จากสภาพปัจจุบัน ปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย และตัวแปรที่ใช้ศึกษา ซึ่งกล่าวไว้ในบทที่แล้ว เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ในบทนี้จะกล่าวถึงวรรณกรรมจากแหล่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม 4 ประการ การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

คุณธรรม

คำว่า “คุณธรรม” คนส่วนใหญ่จะมีความเข้าใจตรงกันว่า หมายถึงคุณลักษณะที่บ่งบอกถึงความเป็นคนดี ความมีจิตใจงดงาม การแสดงออกที่ดี ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และต่อสังคมโดยรวม คุณธรรมเป็นคุณลักษณะที่สำคัญที่ทำให้สังคมเจริญก้าวหน้า และมีสันติสุข คุณธรรมเป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนามนุษย์ ถ้าการศึกษาที่ปราศจากคุณธรรมจริยธรรมก็เหมือนกับการขึ้นอาวุธให้กับโจร เพราะผู้ที่มีความรู้โดยปราศจากคุณธรรมก็จะใช้ความรู้ที่มีในการเอารัดเอาเปรียบ และเบียดเบียนผู้อื่นเพียงอย่างเดียวหรือใช้ความรู้ไปในทางเสียหาย คุณธรรมจริยธรรมจะเชื่อมโยงให้บุคคลใช้ความรู้ในทางสร้างสรรค์ การพัฒนาคนจะต้องให้ความสำคัญทั้งด้านความรู้และคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไป¹⁵

¹⁵พระมหาบุญเพียร ปุณณวิริโย, “ปฏิรูปการศึกษาเพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์”, วารสารวิชาการ 4, 9 (กันยายน 2544) : 39.

ความหมายของคุณธรรม

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายว่า คุณธรรม หมายถึงความดี คุณงามความดี

สงวนสิทธิ เลิศอรุณ ได้อ้างถึงแนวคิดเรื่องคุณธรรมของนักปราชญ์สำคัญ 3 ท่าน คือ ไสเครตีส เพลโต และโลว์ ได้ดังนี้ ไสเครตีส (Socrates) กล่าวว่าคุณธรรมเป็นสิ่งที่ดีเด่นที่ติดตัวมาแต่กำเนิด และเปลี่ยนแปลงได้บ้าง เมื่อได้รับการศึกษาและถือว่าความรู้คือคุณธรรม (Knowledge is Virtue) หรือคุณธรรมสอนกันได้ ในขณะที่เพลโต (Plato) กล่าวว่า คุณธรรมเป็นความรู้ ไม่สามารถเกิดขึ้นได้ในตัวคนโดยบังเอิญ คุณธรรมเกิดความรู้ ไม่ใช่ความรู้ภาคทฤษฎี แต่เกิดจากการปฏิบัติ และโลว์ (Lowe) ให้ความหมายว่า หมายถึงสิ่งที่สังคมยึดถือเป็นข้ออ้างอิง (Frame of Reference)¹⁵

ยนต์ ชุ่มจิต กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยมีเป้าหมายว่าเป็นการกระทำดี หรือเป็นพฤติกรรมที่ดี ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม¹⁶

สงวน สุทธิเลิศอรุณ ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจ โดยมีเป้าหมายว่าเป็นการกระทำดีหรือเป็นพฤติกรรมที่ดี ซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น ความเสียสละ ความมีน้ำใจงาม ความเกรงใจ ความยุติธรรม ความรักเด็กและเพื่อนมนุษย์ และความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น

ผกา สัตยธรรม ให้ความหมายว่า หมายถึง ลักษณะที่ดีที่อยู่ในตัวบุคคล ส่วนประกอบสำคัญ 2 ประการ คือ การมีคุณสมบัติที่ดี กับคุณความดีในตัวบุคคลนั้น¹⁷

¹⁵Marshall G" Lowe, Value Orientation in Counseling and Psychotherapy (London : The Central Press Publishers, 1976), 17 – 18, อ้างถึงใน สงวน สุทธิเลิศอรุณ, ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู (กรุงเทพฯ : อักษรบัณฑิต, 2542), 10.

¹⁶ยนต์ ชุ่มจิต, ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2542), 35.

¹⁷ผกา สัตยธรรม, คุณธรรมของครู (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544), 387.

กล่าวโดยสรุป คุณธรรม หมายถึง คุณลักษณะที่เป็นความดี ความงามที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล โดยได้ยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งถูกต้อง ดีงาม ของบุคคลทั่วไป

ความสำคัญของคุณธรรม

พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2520 ความว่า “การที่จะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงปรารถนา คือที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมด้วยนั้น จะอาศัยความรู้แต่เพียงอย่างเดียวมิได้ จำเป็นต้องอาศัยความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจ และความถูกต้องเป็นธรรม ประกอบด้วย เพราะเหตุว่าความรู้เป็นเครื่องยนต์ที่ทำให้วดยานเคลื่อนที่ไปได้ประการเดียว ส่วนคุณธรรมดังกล่าวเป็นเหมือนพวงมาลัยหรือหางเสือ ซึ่งเป็นปัจจัยที่จะนำพาวดยานดำเนินไปถูกทางด้วยความสวัสดิ คือ ปลอดภัย จนบรรลุถึงจุดหมายที่พึงประสงค์”¹⁸ คุณธรรม จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่เสริมสร้างความสงบสุข และความเจริญให้แก่บุคคลเป็นส่วนตัวและแก่ประเทศชาติเป็นส่วนรวม

ผู้รู้ทั้งหลายกล่าวถึงความสำคัญของคุณธรรม ไว้ดังนี้

- 1 คุณธรรมเป็นพื้นฐานการแสดงออกของการกระทำที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งตนเองและต่อผู้อื่น อนึ่งคุณธรรมเป็นบ่อเกิดของจริยธรรมและเป็นแก่นของค่านิยม
- 2 คุณธรรมเป็นสิ่งดีงามที่ควรปลูกฝัง และดำรงรักษา
- 3 คุณธรรมนั้นผูกพันอยู่กับความสุข คือ คุณธรรม เป็นเหตุให้พบความสุขและสร้างความพอใจทางวิญญาณได้ไม่ว่าทางใดก็ทางหนึ่ง
- 4 คุณธรรมนั้นเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการดำเนินกิจกรรมทุกอย่าง จึงควรสร้างสมคุณธรรมเพื่อนำมาซึ่งความเป็นอยู่ที่ดี และความเต็มสมบูรณ์ในชีวิต
- 5 คุณธรรมนั้นเป็นสิ่งผูกพันอยู่กับคนดีและความดี และคุณธรรมเป็นสิ่งที่อยู่ในความควบคุมของเรา
- 6 คุณธรรมเกี่ยวพันอยู่กับความเคยชินในการประพฤติดี ตรงกับข้ามกับกิเลส ซึ่งเป็นความเคยชินในการประพฤติชั่ว

¹⁸ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, เอกสารการสอนชุดวิชาการบริหารงานบุคคลภาครัฐ, พิมพ์ครั้งที่ 2 (กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2540), 72.

7 คุณธรรมก่อให้เกิดคุณธรรมอื่น ๆ คือ เมื่อฝึกคุณธรรมใดคุณธรรมหนึ่งแล้ว ก็พลอยให้คุณธรรมอื่น ๆ ไปด้วย แต่ถ้าปล่อยให้อกิเลสอย่างหนึ่งเกาะกุมกิเลสอื่นอย่างก็เกิดตามมาด้วยเช่นกัน

8 คุณธรรมเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ ผู้สนใจพัฒนามุขลักษณะจะต้องสนใจฝึกฝนคุณธรรมให้มั่นคงในการประพฤติดี ใครไม่ปลูกฝังคุณธรรม กิเลสก็จะเป็นเจ้าเรือน ยิ่งปลูกฝังคุณธรรมเท่าใด ก็ยิ่งจะมีความโน้มเอียงที่จะทำความดีมากขึ้นเท่านั้น¹⁹

ดังนั้นคุณธรรมจึงเป็นพื้นฐานของการเกิด จริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสมตลอดจนความสุขความพอใจ คุณธรรมสร้างคนดีและความดี เป็นปัจจัยส่งเสริมวินัยของคน เช่นเดียวกับที่ธรรมเป็นเครื่องส่งเสริมศีลในทางศาสนา วินัยนั้นเป็นมาตรการบังคับภายนอกไม่มีอำนาจบังคับภายในจิตใจ ส่วนคุณธรรมเป็นคุณลักษณะที่เกิดขึ้นภายในจิตใจ จึงจำเป็นต้องสร้างคุณธรรมให้มีในจิตใจข้าราชการโดยเหมาะสมแก่การเป็นข้าราชการ การบริหารราชการและการส่งเสริมวินัยข้าราชการ

คุณธรรมของผู้บริหาร

คุณธรรมสำหรับผู้บริหาร หมายถึง การประพฤติปฏิบัติให้เกิดคุณความดี ละเว้นต่อการทำชั่วทั้งปวง ที่ผู้บริหารเสริมสร้างให้มีขึ้นในการทำงาน ผู้บริหารโรงเรียนต้องประพฤติปฏิบัติโดยอาศัยหลักธรรม ที่พุทธทาสภิกขุเรียกว่า “ธรรมสำหรับผู้บริหาร” ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ผู้บริหารอุทิศตนให้กับการปฏิบัติงานในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง
2. ผู้บริหาร มีเมตตา กรุณา มีความรับผิดชอบ ยุติธรรม ซื่อสัตย์
3. ผู้บริหารมีการครองตนที่ดี ไม่มีหนี้สินส่วนตัว ไม่เกี่ยวข้องกับอบายมุข สิ่งเสพติด
4. จิตใจของผู้บริหารต้องเต็มไปด้วยเมตตา กรุณา และปัญญา
5. ผู้บริหารเป็นปูชนียบุคคล และทำประโยชน์แก่โลกอย่างมหาศาล²⁰

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึงคุณธรรมสำหรับผู้บริหารโรงเรียนว่า คุณธรรมผู้บริหารโรงเรียน แม้จะไม่ได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าจะต้อง

¹⁹ โกสินทร์ รังสยาพันธ์, ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2540), 20.

²⁰ พุทธทาสภิกขุ, ธรรมสำหรับครู (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2540), 89-105.

ยึดถือหรือมีคุณธรรมด้านใดบ้าง แต่ลักษณะที่แสดงคุณธรรมของผู้บริหารมีปรากฏในหลักของศาสนา ระเบียบ กฎหมาย คำสั่ง จรรยา และวินัยของข้าราชการครู โดยสรุปแล้วผู้บริหารโรงเรียนควรยึดหลักคุณธรรมในเรื่องต่อไปนี้เป็นพื้นฐาน คือ

1. มีเมตตา กรุณา ต่อผู้ร่วมงานและผู้อื่น
2. มีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตัว
3. ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้ร่วมงาน
4. มีความยุติธรรม มีเหตุผลวางตัวเป็นกลาง
5. มีความรักห่วงใยผู้ร่วมงาน
6. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี
7. ซื่อสัตย์ต่อตนเอง ต่อหน่วยงาน และผู้อื่น
8. มองโลกในแง่ดี
9. ยึดระบบคุณธรรมในการบริหารงาน²¹

เสฐียรพงษ์ วรรณปก กล่าวว่า คุณธรรมที่ได้รับการยอมรับจากสังคม และเป็นความคาดหวังทั้งของทางราชการ และสังคม ที่จะเห็นข้าราชการได้ประพฤติปฏิบัติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้บริหารโรงเรียน ถ้าผู้บริหารโรงเรียนมีคุณธรรม กิจกรรมต่าง ๆ ย่อมมีความก้าวหน้า องค์การเจริญรุ่งเรือง มีความสงบสุข ผู้บริหารโรงเรียนควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างแก่บุคลากรในโรงเรียน คุณธรรมของผู้บริหารมีหลายประการ ซึ่งผู้บริหารจะต้องสร้างสมเป็นระยะเวลาอันยาวนานจนเป็นลักษณะนิสัยประจำตัวของตนเอง หลักธรรมสำหรับผู้บริหาร คือ พรหมวิหารสี่ ซึ่งประกอบด้วย

1. เมตตา ความรักความปรารถนาดีต่อผู้อื่น ความรักชนิดนี้ต้องเป็นรักแท้ไม่หวังผลตอบแทนใด ๆ ไม่จำกัดแวดวงอยู่เฉพาะความรักเพื่อนมนุษย์เท่านั้น หากครอบคลุมถึงสิ่งมีชีวิตทุกประเภท
2. กรุณา ความสงสารเมื่อเห็นคนอื่นได้รับทุกข์ และลงมือช่วยเหลือตามกำลังสามารถ ความกรุณานี้เป็นขั้นตอนที่สองต่อจากเมตตา และเป็นขั้นตอนที่เอื้ออำนวยให้พลังเมตตาเป็นพลังสร้างสรรค์สังคม

²¹ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สามเจริญพานิช, 2540), 73-75.

3. มุทิตา พลอยยินดีในความสุขความสำเร็จของผู้อื่น คือ เห็นคนอื่นไม่ว่ามิตรหรือศัตรูประสบความสำเร็จในชีวิตก็พลอยปลื้มใจเสมือนหนึ่งความสำเร็จนั้นเป็นของตนด้วย

4. อุเบกขา คือ เมตตาที่เสมอภาค กรุณาที่เสมอภาค มุทิตาที่เสมอภาค รักคนทั้งหมดเท่ากัน เห็นอกเห็นใจคนอื่นเหมือนกัน และช่วยเหลือทุกคนทัดเทียมกัน พลอยดีใจเมื่อเห็นคนอื่นได้รับความสุขสมหวังและเสียใจเมื่อเขาผิดหวังเหมือน ๆ กัน ไม่เลือกที่รัก มักที่ชัง เป็นลักษณะของใจที่ไม่เอนเอียงเพราะอคติใด ๆ²²

ดังนั้นคุณธรรมสำหรับผู้บริหารคือ คุณลักษณะที่บ่งบอกถึงความดีด้วยกาย วาจา ใจ ทั้งต่อตนเองและผู้อื่น หรืออีกนัยหนึ่งก็คือ ความเป็นคนดี ความมีจิตใจงดงาม การแสดงออกที่ดี ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และต่อสังคมโดยรวม

พระราชวรมนี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ได้กล่าวไว้ในเรื่องคุณธรรมสำหรับนักบริหารว่า นักบริหาร คือ ผู้ที่ทำงานให้สำเร็จลุล่วงไปโดยอาศัยคนอื่น ผู้ที่บริหารงานด้วยธรรมาธิปไตยที่ถือหลักการและความสำเร็จของงานเป็นเรื่องสำคัญ จะต้องมีความเป็นพลังในการบริหาร 4 ประการ คือ (1) ปัญญาพละ คือ มีกำลังแห่งความรู้เรื่องตน เรื่องคน และเรื่องงาน (2) วิริยะพละ คือ กำลังแห่งความขยันที่จะปลุกใจตนเองและคนอื่นตลอดเวลา (3) อดิชาตพละ คือ กำลังแห่งความสุจริตที่ปราศจากอริยวาทะซึ่งวิตถลันเกิดจากอบายมุข และ (4) สังคหพละ ซึ่งหมายถึง กำลังแห่งมนุษยสัมพันธ์ที่จะประสานใจคนร่วมงานเข้าด้วยกันด้วยความโอบอ้อมอารี วชิโรประการ สงเคราะห์ประชาชน และวางตนพอดี ผู้บริหารผู้มีความคุณธรรมดังกล่าวอยู่ในหัวใจย่อมเป็นศูนย์รวมใจของผู้ร่วมงาน และสามารถจัดการให้งานในหน้าที่รับผิดชอบลุล่วงไปด้วยดี²³

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา โดยสำนักพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพได้สรุปไว้ในโครงการพัฒนาวิชาชีพผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาประจำการ ในประเด็นของการควบคุมตนเองว่าการควบคุมจิตใจตนเองเป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากในการเป็นผู้บริหารการศึกษา เนื่องจาก

²² เสฐียรพงษ์ วรรณปก, "ธรรมะหน้าปากคอกสำหรับนักบริหาร", เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องความรู้และคุณธรรมสำหรับผู้บริหาร ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 16-17 กันยายน 2540, 7-9.

²³ พระราชวรมนี (ประยูร ธมฺมจิตฺโต), คุณธรรมสำหรับนักบริหาร, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ธรรมสภา, ม.ป.ป.), 55.

ผู้บริหารมีภาระหน้าที่เกี่ยวข้องกับคนหมู่มากทั้งครู นักเรียน ผู้ปกครอง ประชาชนทั่วไป และยังต้องรับผิดชอบบริหารจัดการงานทุกด้านให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ บางครั้งอาจมีปัญหาหลาย ๆ เรื่องเกิดขึ้นพร้อมกันให้ผู้บริหารต้องตัดสินใจ ผู้บริหารที่ดีจะต้องรู้จักควบคุมเองโดยการยึดหลักธรรม 3 ประการ ประกอบด้วย (1) หลักหิริโอตตัปปะ หมายถึง ความละอายและความเกรงกลัวต่อบาป และความชั่วทั้งปวง (2) หลักขันติโสรัจจะ หมายถึง ความทนได้เมื่อถูกกระทบด้วยสิ่งที่ไม่ถึงปรารถนา มีความพร้อมทั้งเหตุการณ์ที่จะต้องกระทำหรือต้องเกิดขึ้นทุกรูปแบบ และ (3) หลักสติสัมปชัญญะ หมายถึง การมีจิตใจจดจ่อกับกิจที่เจนากระทำอยู่ และมีความรู้ตัวอยู่เสมอว่ากำลังทำ กำลังพูด หรือกำลังคิดอะไรอยู่ในแต่ละขณะจิต²⁴

ทัศนะคติเกี่ยวกับคุณธรรม

พินิจ รัตนกุล ได้บรรยายไว้ในหนังสือ “เพลโตและปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม” ตอนหนึ่งว่า สิ่งที่เราเชื่อกันว่าเป็นคุณธรรม เช่น ความกล้าหาญ (Courage) ความพอดี (Temperance) ความยุติธรรม (Justice) และศาสนกิจ (Piety) จะไม่เป็นคุณธรรมหากสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นไม่มีความรู้เป็นส่วนประกอบที่สำคัญโดยอธิบายว่า (1) ความกล้าหาญเป็นคุณธรรม เพราะทำให้เราทำสิ่งที่ดีและมีความสุข แต่มิได้หมายความว่า กล้าหาญทุกชนิดจะเป็นคุณธรรม กล้าในสิ่งที่สมควรกล้า และไม่กล้าในสิ่งที่สมควรกล้า ดังนั้น ความกล้าหาญจึงเท่ากับความรู้ คือรู้ว่าอะไรไม่ดี คนที่มีความกล้าหาญ คือ ผู้ที่รู้ว่าสิ่งใดดี และยอมเสียสิ่งที่ดีน้อยกว่า เพื่อให้ได้สิ่งที่มากกว่า (2) ความพอดี หมายถึง การควบคุมอารมณ์ ความรู้สึกหรือความปรารถนาต่าง ๆ การที่ต้องควบคุมสิ่งเหล่านี้ก็เพราะอารมณ์หรือความปรารถนาทั้งหลายนั้น มีจำนวนมากมายและเป็นสิ่งที่ไม่มีเป้าหมายในตัวของมันเอง ความพอดีเป็นคุณธรรม เพราะทำให้ชีวิตของคนเรามีความสุข มีอิสระจากความเป็นทาสของความปรารถนา ความพอดีและความรู้แยกออกจากกันไม่ได้ หากไม่มีความรู้ว่าคุณปรารถนาดีหรือไม่ เราก็จะมีคุณธรรมไม่ได้ (3) ความยุติธรรมเป็นคุณธรรมเพราะเป็นสิ่งที่ดีมีประโยชน์ทั้งปัจเจกบุคคล และรัฐ ความยุติธรรม หมายถึง การจัดระเบียบด้วยการให้แต่ละส่วนทำหน้าที่ของมันไม่ก้าวร้าวกัน เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ความรู้เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเราจะใช้สิ่งที่เรามีอยู่ให้มีประโยชน์ไม่ได้ หากเราไม่รู้ว่าสิ่งที่เรามีอยู่คืออะไรบ้าง และหากไม่มี

²⁴ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, ชุดวิชาภาวะผู้นำทางการศึกษา, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2549), 102-103.

ความรู้ว่ายุติธรรมคืออะไร เราจะทำตัวให้เป็นคนยุติธรรมไม่ได้ (4) ศาสนิกจ คนที่ต้องการจะปฏิบัติหน้าที่ทางศาสนา คือ ผู้ที่ตนเองให้เป็นคนดีให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ดังนั้น ศาสนิกจ จึงหมายถึง การทำดีและการเคารพยกย่องคุณธรรม²⁵

คุณธรรม 4 ประการตามแนวพระราชดำรัส

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯ ทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ พระราชทานพระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสเกี่ยวกับคุณธรรมไว้ในโอกาสต่างๆ โดยเฉพาะในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรและพิธีออกมหาสมาคมพระราชดำรัสเกี่ยวกับคุณธรรม 4 ประการ นับเป็นพระราชดำรัสองค์สำคัญยิ่งองค์หนึ่ง ซึ่งพระธรรมปิฎกได้ขยายความโดยละเอียดไว้ดังนี้

คุณธรรมข้อที่ 1 การรักษาสัจ ความจริงใจต่อตัวเอง และผู้ที่มีความจริงใจต่อตัวเอง เมื่อแสดงออกมาภายนอกก็จะปรากฏเป็นความรับผิดชอบต่อนหน้าที่การงาน เป็นผู้มีความสำนึกภายในจิตใจเสมอว่าตนเป็นใคร มีหน้าที่อะไร และควรทำอย่างไร เป็นต้น ฉะนั้นคนที่จริงใจต่อผู้อื่นได้ จะต้องจริงใจต่อตัวเองก่อนเป็นประเดิม และจากการที่มีความสัจ และความจริงใจต่อตัวเอง จะนำไปสู่การปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรมกับสังคม คุณธรรมข้อที่ 2 การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง การควบคุมตนเองให้อยู่ในกฎ ระเบียบ ที่ตั้งตามต้องการ คนที่ควบคุมตนเองหรือจิตใจของตนเองไม่ได้ ยากที่จะประสบความสำเร็จในชีวิต และหน้าที่การงาน คุณธรรมข้อที่ 3 การอดทน อดกลั้น และอดออม การมีความอดุสาหะ อดทน อดกลั้น ขยันหมั่นเพียร คือต้องอดทนต่อปัญหาทั้งภายในและภายนอกได้เป็นอย่างดี จึงจะเป็นคนดีมีศีลธรรมได้ และคนในลักษณะนี้เท่านั้น จึงจะสามารถประคับประคองตนให้ดำรงชีวิตไปอย่างเหมาะสมแก่สภาพได้ ไม่ลุแก่อำนาจของความอยากความต้องการในทางที่ผิด ๆ จนกลายเป็นคนทุจริต สร้างปัญหาให้แก่สังคมและประเทศชาติ คุณธรรมข้อที่ 4 การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง เป็นข้อที่จะช่วยกระตุ้นเตือนให้คนทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม และประเทศชาติ ไม่เพียงแต่มุ่งหวัง

²⁵ พิจนิจ รัตนกุล, เพลโตและปัญหาเกี่ยวกับคุณธรรม, (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2519) 45-46.

เพื่อประโยชน์ส่วนตัวเท่านั้น และคุณธรรม 3 ข้อแรกจะช่วยผลักดันให้เกิดคุณธรรมข้อที่ 4 หรือช่วยหนุนให้ปฏิบัติคุณธรรมข้อที่ 4 ได้สะดวกเต็มที่²⁶

กล่าวโดยสรุป คุณธรรมข้อที่ 1 การรักษาความลับ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม หมายถึง มีความซื่อสัตย์ มีความจริงใจต่อตนเองที่จะปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรมกับสังคม

คุณธรรมข้อที่ 2 การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสุภาพความดีนั้น หมายถึง การมีเหตุผล การรักษาระเบียบวินัย และการมีความยุติธรรม รู้จักบังคับ และสามารถควบคุมจิตใจตนเอง ไม่กระทำความผิดศีลธรรมกฎหมาย ปฏิบัติแต่ในสิ่งที่ดีที่ถูกต้อง

คุณธรรมข้อที่ 3 การอดทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสุภาพสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด หมายถึง การมีความอดุสาหะ อดทน อดกลั้น ขยันหมั่นเพียร ในการตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การงานให้บรรลุเป้าหมาย โดยไม่ย่อท้อต่อปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ใช้อย่างประหยัด ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

คุณธรรมข้อที่ 4 การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริตและรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง หมายถึง การมีเมตตา กรุณา การมีความกตัญญูกตเวที ห่มเททั้งกำลังกาย กำลังทรัพย์ ตลอดจนกำลังสติปัญญาในการปฏิบัติหน้าที่ประพฤติปฏิบัติตนเองให้เกิดความก้าวหน้าและประโยชน์ทั้งตนเอง บุคคล หน่วยงาน และสังคมส่วนรวมโดยไม่หวังผลตอบแทน

คุณธรรมทั้ง 4 ประการนี้ ซึ่งเรียกว่า "ฆราวาสธรรม 4" เป็นหลักธรรมคำสอน ของพระบรมศาสดา สัมมาสัมพุทธเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงปกครองแผ่นดินไทย ด้วยธรรมะ ด้วยการแสดงพระองค์เป็นตัวอย่างโดยตลอด มีพระบรมราโชวาท อันเป็นไปด้วยพระธรรมมาโดยตลอด ต่อเนื่อง สม่าเสมอและ "ฆราวาสธรรม 4" ไม่เคยเก่าเลย เป็นอกาลิก ไม่ขึ้นกับกาลสมัย ไม่เสื่อมสิ้นอายุไปตามยุคเวลา เพราะเวลาที่ผ่านไป หรือในบัดนี้ หรืออนาคตต่อไป เมื่อผู้บริหารสร้างให้เกิดขึ้นภายในจิตใจแล้ว จะช่วยให้มีหลักในการแยกสิ่งต่าง ๆ ว่าอะไรเป็นประโยชน์ เมื่อ

²⁶ พระธรรมปิฎก, เป็นมงคลตลอดชีวิตเมื่อครองเรือนด้วยหลักธรรม 4 และชีวิตคู่ครองเจริญมั่นคงเมื่อมีคุณธรรมรองรับเป็นฐาน [ออนไลน์], เข้าถึงเมื่อ 13 เมษายน 2545, เข้าถึงได้จาก <http://www.budpage.com/couple/>.

ตั้งใจว่าจะทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ ก็ต้องทำให้ได้จริง ๆ ความคิดอันใดที่เป็นอุปสรรคขัดขวาง ก็สละความคิดเหล่านั้นได้ และช่วยให้ทำจิตของตนให้มีความสุข

การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู

สังคมไทยยกย่องครูเป็นปูชนียบุคคล คือ บุคคลที่ควรเคารพบูชาเพราะเป็นผู้มีจริยธรรมสูงส่งเป็นตัวอย่างที่ดี สังคมไทยจึงเชิดชูครูและคาดหวังครูไว้สูง ทั้งในด้านจริยนิสัยและวิธีการดำเนินชีวิตและรวมไปถึงการเป็นผู้รู้รอบและรอบรู้ ดังจะเห็นได้ว่าการกระทำผิดของบุคคลต่างอาชีพ ถ้ามีอาชีพครูอยู่ด้วยนอกจากจะไม่ได้รับการยกเว้นแล้วยังจะต้องถูกตำหนิและถูกลงโทษมากกว่าอาชีพอื่น²⁷ สังคมไทยยังหวังว่าครูจะต้องเป็นผู้นำที่จะพัฒนาสังคม และพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และพัฒนาภูมิปัญญาของบุคคลในท้องถิ่นที่ครูปฏิบัติหน้าที่อยู่

ความหมายของครู

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ให้คำจำกัดความไว้ในมาตรา 4 ว่า ครูหมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานที่ทั้งของรัฐและเอกชน ความหมายตามพระราชบัญญัตินั้น อาจจะตีความให้ชัดเจนได้ดังนี้คือ ครูต้องเป็นบุคลากรวิชาชีพ นั่นคือ ไม่ใช่ใคร ๆ จะเดินเข้ามาเป็นครูก็ได้ง่าย ๆ ดังแต่ก่อน ครูต้องเป็นผู้ที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐหรือของเอกชน ฉะนั้นผู้ที่ไม่ได้ทำหน้าที่ทางด้านการเรียนการสอนในสถานศึกษาก็จะไม่เรียกว่าครูอีกต่อไป สำหรับหน้าที่ทางด้านการเรียนการสอนก็หมายความว่า ครูต้องเป็นผู้จัดประกายการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน ครูต้องเป็นผู้แสวงหาสาระการเรียนรู้ตลอดจนกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ เพื่อสนองความสนใจและความต้องการของผู้เรียน ครูไม่ใช่ผู้ยืนสอนอยู่หน้าชั้นแบบเป็นองค์ความรู้แบบเบ็ดเสร็จในห้องเรียนอย่างในอดีต²⁸ และ

²⁷ วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, ความเป็นครู (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, ม.ป.ป.), 3.

²⁸ อีรศักดิ์ อัครบวร, ความเป็นครูไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ก. พลพิมพ์ (1996) จำกัด, 2544), 9-13.

พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2546 ให้ความหมายของคำว่า ครู คือ บุคคลซึ่งประกอบอาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐ และเอกชน²⁹

ดังนั้นครูจึงหมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่สั่งสอนอบรมศิษย์ทั้งด้านความรู้และความประพฤติ เป็นแบบอย่างที่ดีเป็นกัลยาณมิตรซึ่งไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนก็ตาม

หน้าที่และความรับผิดชอบของครู

ครูในทัศนะบุคคลทั่วไปควรมีหน้าที่ความรับผิดชอบดังต่อไปนี้ (1) สอนศิลปวิทยาการต่าง ๆ ให้แก่ศิษย์ซึ่งถือเป็นหน้าที่หลัก (2) ฝึกอบรม คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีให้แก่ศิษย์ (3) ปกครองดูแลความทุกข์สุขของลูกศิษย์ เช่น ดักเตือนมิให้สร้างความเดือดร้อนแก่ผู้อื่น ดูแลอาหารการกิน รักษาพยาบาลเมื่อป่วยไข้และจัดกิจกรรมนันทนาการ เป็นต้น (4) ประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์เป็นระยะ ๆ ตลอดเวลาที่มีการเรียนการสอน (5) แนะนำการศึกษาและอาชีพแก่ศิษย์ ตามกำลังสติปัญญาตามความสามารถและความคิดของศิษย์ ตามกำลังสติปัญญาตามความสามารถและความคิดของศิษย์ (6) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความเจริญงอกงามของศิษย์ อาทิ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด รักษาดินแดน การแข่งขันกีฬา เป็นต้น (7) ปฏิบัติงานในหน้าที่ และงานที่ได้รับมอบหมายให้เสร็จเรียบร้อยและมีคุณภาพ (8) ดูแลสอดส่องป้องกันภัย มิให้เกิดแก่ทรัพย์สินของตนเอง (9) สร้างเสริมสมรรถภาพทางวิชาการให้แก่ตนเองอยู่เสมอ (10) รักษาวินัยและประพฤติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์และบุคคลทั่วไป³⁰ นवलจิตต์ เขาวนักริตติพงศ์ กล่าวว่า ครูจะต้องทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตร ผู้ให้ความช่วยเหลือพยายามสรรหาอุบายกลวิธี และอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งหมายถึงการเลือกใช้วิธีสอน เทคนิค การสอนและสื่อการสอนเป็นสิ่งเร้า เพื่อช่วยให้นักเรียนได้เข้าถึงสภาวะปัญญาอย่างได้ผลที่สุด โดยครูจะต้องระลึกอยู่เสมอว่า นักเรียนเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้ที่ต้องเรียนรู้ เป็นผู้สร้างปัญญาให้กับตัวเอง จึงต้องให้นักเรียนเป็นผู้มีส่วนร่วมและลงมือกระทำให้มากที่สุด ดังนั้นครูจะต้องคำนึงถึงความสามารถความถนัด

²⁹ “พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546”, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 120. ตอนที่ 52 ก (11 มิถุนายน 2546) : 3.

³⁰ พิชัย ไชยสงคราม ความเป็นครู, (อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2542), 22.

อุปนิสัยต่าง ๆ ของนักเรียนเพื่อจัดสภาพการเรียนรู้และกลวิธีสอนต่าง ๆ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ได้อย่างได้ผลดีที่สุดและครูจะต้องเปิดโอกาสให้นักเรียนมีอิสระในการใช้ความคิด และซักถามโต้ตอบ สืบเสาะค้นหาความจริงต่าง ๆ ด้วยตนเองจนเกิดเป็นความรู้ความเข้าใจ ครูต้องไม่บังคับให้เชื่อหรือทำตามในสิ่งที่ครูสั่งอย่างไรเหตุผล ครูต้องไม่เบียดเบียนต่อการถูกซักถามและอธิบายเหตุผล ต้องเปิดใจยอมรับได้กับความคิดเห็นที่หลากหลาย และต้องเป็นผู้ช่วยเหลือในการผสมผสานและจัดระบบข้อมูลที่กระจัดกระจายให้เป็นระเบียบและลงตัว³¹ ส่วนไกรนุช ศิริพูล กล่าวว่ หน้าที่ความรับผิดชอบ ก็คือความรับผิดชอบต่อศิษย์ต่อสถานศึกษาที่ครูสังกัด ต่อเพื่อนครู ต่อผู้ปกครองนักเรียน ต่อผู้บังคับบัญชา ต่อความมั่นคงของชาติทั้ง 3 สถาบัน ได้แก่ ชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์ ซึ่งผู้ที่เป็นครูจะต้องพยายามรักษาหน้าที่ และความรับผิดชอบเหล่านี้ด้วยความสำนึก เต็มใจ เคร่งครัด และมีประสิทธิภาพ³²

ความหมายของวิชาชีพ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมายของคำว่า วิชาชีพ หมายถึง วิชาที่จะนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ³³ พิชัย ไชยสงคราม บอกว่า วิชาชีพครูเป็นอาชีพจำเพาะประเภทใดประเภทหนึ่งที่มีอำนาจและสถานภาพทางสังคม เช่น อาชีพทางการแพทย์ กฎหมาย สถาปนิก วิศวกร และผู้ให้ความรู้ผู้ประกอบอาชีพโดยปกติจะต้องมีทักษะทางเทคนิคสูง และได้รับการศึกษาหรือฝึกฝนจนเป็นที่ยอมรับอย่างเป็นทางการ และมีหลักฐานแสดงคุณวุฒิ³⁴ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พุทธศักราช 2546 ให้ความหมายของวิชาชีพว่า วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาปฐมวัย

³¹ นวลจิตร เขาวงกตพิงค์, "การเรียนการสอนแบบให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางตามแนวการสอนในหลักพระพุทธศาสนา", วารสารวิชาการ 3, 3 (มีนาคม 2543) : 21-32.

³² ไกรนุช ศิริพูล, ความเป็นครู (กรุงเทพฯ : พิมพ์ที่ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคลนิยมวิทยา (แผนกการพิมพ์), 2541), 15.

³³ ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542, พิมพ์ครั้งที่ 1 (กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คพับลิเคชั่นส์, 2546), 1073.

³⁴ พิชัย ไชยสงคราม, ความเป็นครู (คณะครุศาสตร์ : สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2542), 110.

ขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐ และเอกชน และการบริหารการศึกษานอกสถานศึกษา ในระดับเขตพื้นที่การศึกษาตลอดจนการสนับสนุนการศึกษา

จากความหมายดังกล่าวข้างต้น วิชาชีพ หมายถึง วิชาชีพเฉพาะด้าน ด้านใดด้านหนึ่ง ซึ่งมีความชำนาญรอบรู้ในวิชาชีพนั้น และมีหลักฐานที่แสดงถึงคุณวุฒิของวิชาชีพให้บริการหรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศและการบริหารการศึกษา ในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ

ลักษณะวิชาชีพครู

สมาคมการศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา ได้กำหนดลักษณะของวิชาชีพโดยกำหนดเกณฑ์ไว้ดังนี้ (1) วิชาชีพนั้นรวมถึงกิจกรรมทั้งหลายที่จำเป็นต้องใช้สติปัญญา (2) วิชาชีพต้องใช้ความรู้โดยเฉพาะ (3) วิชาชีพต้องมีการเตรียมการทางอาชีพ (4) วิชาชีพต้องมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง (5) วิชาชีพเป็นอาชีพตลอดชีวิตและเป็นสมาชิกที่ถาวรตลอดไป (6) วิชาชีพสร้างมาตรฐานในตัวเอง (7) วิชาชีพเป็นงานบริการที่ได้รับการยกย่องเหนือบุคคลทั่วไปจะพึงได้รับ (8) วิชาชีพจะต้องมีความสัมพันธ์แนบแน่นเป็นองค์กรแห่งวิชาชีพ³⁵ ถ้าจะพิจารณาจากหลักเกณฑ์ของวิชาชีพดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า วิชาชีพครูก็จะเป็นวิชาชีพหนึ่ง และมีลักษณะเหมือนกับวิชาชีพชั้นสูงอื่น ๆ เช่น แพทย์ หนายความ วิศวกร และสถาปนิก ดังที่ ฮอยล์ (Hoyle) กล่าวว่า การสอนเป็นวิชาชีพชั้นสูงเพราะการสอนจะต้องมีลักษณะดังนี้คือ (1) เป็นการบริการที่สำคัญแก่สังคม (2) ใช้วิธีการแห่งปัญญาในการประกอบอาชีพ (3) ต้องเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการและฝึกอบรมอยู่เสมอ (4) มีอิสระในการปกครองตนเอง (5) มีจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ (6) มีความก้าวหน้าอยู่เสมอ³⁶ ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 43 กำหนดว่า วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพควบคุม ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพควบคุม โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้น (1) ผู้ที่เข้ามาให้ความรู้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาเป็นครั้งคราว ในฐานะวิทยากรพิเศษทางการศึกษา (2) ผู้ที่ไม่ได้ประกอบวิชาชีพหลักทางการเรียนการสอน แต่ในบางครั้งต้องทำหน้าที่สอนด้วย (3) ผู้จัดการศึกษาตามอัธยาศัย (4) ผู้ที่ทำหน้าที่สอนในศูนย์การ

³⁵ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2545 (กรุงเทพฯ : กองแผนงาน สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2545), 14.

³⁶ Eric Hoyle, The Role of the Teacher (London : Routledge and Kegan Paul Ltd., 1969), 95.

เรียนตรากฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ หรือสถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกระบบ และตามอัธยาศัย บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด³⁷

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่ให้บริการแก่สังคมในเรื่องวิธีการแห่งปัญญา ต้องเสียสละ อดทน มีจรรยาบรรณในการประกอบอาชีพและถือว่าเป็นวิชาชีพชั้นสูง เป็นวิชาชีพควบคุม ผู้ที่จะเข้ามาเป็นครูต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพจึงจะสามารถทำหน้าที่สอนในสถานศึกษาได้

การพัฒนาวิชาชีพครู

จากกรณีปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาด้านคุณภาพการสอน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ตลอดจนถึงปัญหาด้านจริยธรรม คุณธรรมของผู้ประกอบวิชาชีพครูที่อยู่ในปัจจุบัน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีการส่งเสริมและยกระดับวิชาชีพครู เพราะว่าการส่งเสริมและการพัฒนาวิชาชีพครูสามารถก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ประกอบวิชาชีพครูและสังคม³⁸ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 หมวด 5 ว่าด้วยนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา 81 ว่ารัฐต้องจัดการศึกษาอบรมและสนับสนุนให้เอกชน จัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม และจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติปรับปรุงการศึกษา ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม สร้างเสริมความรู้และปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง เกี่ยวกับการเมือง การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สนับสนุนการค้นคว้าวิจัยในศิลปวิทยาการต่าง ๆ เร่งรัดพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาประเทศ พัฒนาวิชาชีพครู และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะและวัฒนธรรมของชาติ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ประกาศใช้บังคับอย่างสมบูรณ์เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 การพัฒนาวิชาชีพครูจึงเป็นพันธกิจของรัฐบาลทุกคน ที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับ รัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ขึ้นในเวลาต่อมา นับเป็นครั้งแรกที่มี

³⁷ พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546, ราชกิจจานุเบกษา, เล่มที่ 120, ตอนที่ 52 ก (11 มิถุนายน 2546) 324.

³⁸ พิชัย ไชยสงคราม, ความเป็นครู (อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี, 2542), 151.

กฎหมายแม่บทว่าด้วยการจัดการศึกษาของชาติ พระราชบัญญัติฉบับนี้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอย่างชัดเจนในหมวด 7 ว่าด้วยครู และบุคลากรทางการศึกษา สาระสำคัญมีดังนี้ (1) ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสม กับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครู รวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็ง ในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง (2) ให้มีองค์กรวิชาชีพครูและผู้บริหารการศึกษามีฐานะเป็นองค์กรอิสระ ภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพในกำกับของกระทรวง มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครูและผู้บริหารการศึกษา (3) ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษาอื่นทั้งของรัฐและเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด (4) ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐ และระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู (5) ให้มีกฎหมายว่าด้วยเงินเดือน ค่าตอบแทน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่น สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้มีรายได้ที่เพียงพอและเหมาะสมกับฐานะทางสังคมและวิชาชีพ (6) ให้มีกองทุนส่งเสริมและพัฒนาครูคณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา เพื่อจัดสรรเป็นเงินอุดหนุน งานริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานดีเด่นและเป็นรางวัลเชิดชูเกียรติคุณ และบุคลากรทางการศึกษา ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง (7) ให้หน่วยงานทางการศึกษาระดมทรัพยากรบุคคลในชุมชนให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาโดยนำประสบการณ์ ความรู้รอบรู้ ความชำนาญ และภูมิปัญญาท้องถิ่นของบุคคลดังกล่าว เพื่อให้เกิดประโยชน์ทางการศึกษา และยกย่องเชิดชูผู้ที่ให้การส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา การส่งเสริมและการพัฒนาวิชาชีพครู ก่อประโยชน์ให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพครูและสังคมหลายประการ ดังต่อไปนี้ (1) ช่วยส่งเสริมเกียรติภูมิให้สมกับที่เป็นผู้รู้ และเป็น ผู้ปฏิบัติตนดีเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชนและประชาชนทั่วไป (2) ช่วยส่งเสริมให้ครูมีศักยภาพ ในการปฏิบัติหน้าที่ครูตามที่สังคมปรารถนา เพื่อเป็นกำลังสำคัญของชาติในการพัฒนาชุมชนและ ประเทศชาติ (3) ช่วยสร้างเสริมความมั่นคงและส่งเสริมความก้าวหน้าในการประกอบอาชีพครู (4) ช่วยส่งเสริมให้ผู้ประกอบวิชาชีพครูมีสถานภาพที่ทัดเทียมกัน เพื่อให้ครูมีความมั่นใจในการ ประกอบวิชาชีพเพื่อยกสถานภาพของครูทุกระดับให้เท่าเทียมกัน (5) ช่วยส่งเสริมให้ครูได้รับ

เงินเดือนค่าตอบแทน และสวัสดิการเพียงพอแก่การรักษาสถานภาพของครูในสังคมไทย การส่งเสริมและการพัฒนาวิชาชีพครู นโยบายของรัฐในการดำเนินการที่ชัดเจนดังที่คณะรัฐมนตรีได้อนุมัติแผนหลักการปฏิรูปการฝึกหัดครู การพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา ตามข้อเสนอของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ และได้เริ่มดำเนินการตามแผนตั้งแต่ พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา³⁹

ดังนั้นจึงทำให้มีการดำเนินการตรากฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2542 จนแล้วเสร็จและมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 12 มิถุนายน 2546 ซึ่งสาระสำคัญ คือ ให้แก้ไขพระราชบัญญัติครู พุทธศักราช 2488 ให้เป็นกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีเหตุผลสำคัญเพื่อสืบทอดประวัติศาสตร์และเจตนารมณ์ของการจัดตั้งคุรุสภาให้เป็นสภาวิชาชีพครูต่อไป และกำหนดให้มีองค์กรเกี่ยวกับวิชาชีพครู 2 องค์กร ได้แก่ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษาเรียกว่า คุรุสภา มีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม และรักษามาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการ และสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีฐานะเป็นนิติบุคคลอยู่ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ ภายใต้การบริหารของคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับการส่งเสริมสวัสดิการสวัสดิภาพและส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ

นายยา ปิรันธนานนท์ และคณะ กล่าวว่า ครูผู้สอนผู้มีคุณภาพของรัฐคอนเนคติกท์ในสหรัฐอเมริกาจะต้องปฏิบัติงานการสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่กำหนดไว้เป็นมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ดังนี้

1. ครูต้องมีความรู้และทักษะในสาขาวิชาที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต ได้แก่ ความรู้ทางภาษาการคำนวณ การพัฒนาความเป็นพลเมืองดี มีความสามารถในการสืบค้นความรู้ใหม่ ๆ และใฝ่รู้ใฝ่เรียนในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรับผิดชอบของตน
2. ต้องรู้เรื่องพัฒนาการของนักเรียนและสามารถทำความเข้าใจนักเรียนแต่ละคนที่รับผิดชอบได้อย่างเหมาะสมในฐานะที่เขาเป็นสมาชิกของสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน

³⁹ อีรศักดิ์ อัครบวร, ความเป็นครูไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ก. พลพิมพ์ (1996) จำกัด, 2544), 151-152.

3. ต้องสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างแรงจูงใจใฝ่รู้ใฝ่เรียนให้แก่นักเรียนและสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกันในสังคม
4. สามารถวางแผนการเรียนการสอนที่จัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีคุณค่าแก่นักเรียนได้อย่างเหมาะสม
5. สามารถสื่อสารกับนักเรียนได้หลายวิธีการเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้
6. มีความรู้ความเข้าใจและใช้เทคนิคการประเมินผลการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับการปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนทั้งด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคม
7. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ มีการวิเคราะห์ ประเมิน แสดงความคิดเห็น และตัดสินใจในกรณีต่าง ๆ ได้อย่างประสบความสำเร็จ
8. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อนักเรียน ผู้ปกครอง บุคลากรอื่นในโรงเรียน และสามารถให้ความร่วมมือทำงานร่วมกับผู้อื่นในชุมชนได้เป็นอย่างดี
9. ปฏิบัติงานที่ตนรับผิดชอบและของส่วนรวมอย่างซื่อสัตย์ต่อจรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมายและจริยธรรม⁴⁰

มาตรฐานวิชาชีพครู

ความหมายของ "มาตรฐาน" ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง สิ่งที่ดีเป็นหลักเกณฑ์สำหรับเทียบ สิ่งที่ดีเอาเป็นหลักสำหรับเทียบกำหนด

มาตรฐาน (standard) คือ กฎที่ยอมรับกันหรือกฎที่สร้างขึ้นมา หรือแบบจำลองที่ถูกสร้างขึ้น โดยอำนาจประเพณี หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ เครื่องมือชนิดหนึ่งทีสร้างขึ้นมา เพื่อช่วยในการควบคุม การวัด การเปรียบเทียบ การตรวจสอบในผลงาน การปฏิบัติงานและวิธีดำเนินงาน

มาตรฐานวิชาชีพจะเริ่มจากผู้ประกอบวิชาชีพเดียวกันมารวมกันเมื่อมีสมาชิกเพิ่มขึ้น จึงจำเป็นต้องมีกติกาหรือกฎเกณฑ์ ซึ่งเป็นความพยายามที่จะรักษามาตรฐานวิชาชีพของตนไว้ ดังนั้นวิชาชีพครูซึ่งประกอบด้วยวิชาชีพครู และองค์การวิชาชีพครู ก็มีความพยายามที่จะให้มีและรักษามาตรฐานในการประกอบวิชาชีพเช่นกัน ดังนั้นมาตรฐานวิชาชีพครูจึงเป็นข้อกำหนด ที่

⁴⁰ นาดยา ปลัณธนานนท์, มรุณ จงชัยกิจ และศิริรัตน์ นีละคุปต์, การศึกษาตามมาตรฐาน : แนวคิดสู่การปฏิบัติ, (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์ฯ, 2542) 113-114.

เกี่ยวกับคุณลักษณะและคุณภาพที่พึงประสงค์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในการประกอบวิชาชีพครู ซึ่งครูใช้เป็นเกณฑ์ในการปฏิบัติงานและมาตรฐานวิชาชีพครูมีลักษณะเฉพาะเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน การจัดการเรียนการสอน และมีความแตกต่างจากลักษณะของการประกอบอาชีพอื่น ทั้งนี้ มาตรฐานวิชาชีพครูจะเป็นหลักเกณฑ์การปฏิบัติงานของครูเพื่อนำไปสู่การพัฒนาครู การพัฒนาการเรียนการสอน การพัฒนาเด็กพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้มีความเจริญก้าวหน้า มาตรฐานวิชาชีพครูจึงทำให้ผู้เรียน ผู้ปกครองและสังคม มีความเชื่อมั่นต่อการประกอบวิชาชีพครู ว่าผู้เรียนจะได้รับการบริการด้านการเรียนการสอนอย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ

สรุปได้ว่าคุณภาพและมาตรฐานเป็นหัวใจของการปฏิบัติงานและการประกอบวิชาชีพครู ดังนั้นการสร้างคุณภาพมาตรฐานการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ครูจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด และการยกระดับมาตรฐานวิชาชีพครู หรือการปฏิรูปครูตามแนวทางของการปฏิรูปการศึกษา จึงเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่ง ที่ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการพัฒนาวิชาชีพครูให้มีมาตรฐานในระดับสูงหรืออย่างน้อยก็ไม่ต่ำกว่าที่สังคมหรือผู้รับบริการคาดหวัง ดังนั้นการที่ครู ปฏิบัติตนและปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครู และมีคุณภาพอยู่ในระดับสูง จึงเป็นหลักประกันอย่างหนึ่งที่สามารถสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการศึกษาได้ประการหนึ่ง

เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

คุรุสภาซึ่งเป็นสภาในกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะองค์กรส่งเสริมและพัฒนามาตรฐานวิชาชีพครูได้กำหนดเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูขึ้นเมื่อปี 2533 ประกอบด้วยเกณฑ์ 4 ด้าน คือ รอบรู้ สอนดี มีคุณธรรมจรรยาบรรณ มุ่งมั่นพัฒนา และได้เผยแพร่เกณฑ์ดังกล่าวไปยังครูและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติ เนื่องจากเกณฑ์ดังกล่าวมีลักษณะเป็นนามธรรมยากแก่การปฏิบัติและการประเมินจึงไม่มีความก้าวหน้าในการปฏิบัติตามเกณฑ์เท่าที่ควร ในปี 2537 คุรุสภาได้พัฒนาเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูจากเดิม 4 ด้าน เป็น 11 ด้าน เกณฑ์มาตรฐานนี้มีเนื้อหาครอบคลุมเกณฑ์เดิม สามารถปฏิบัติและประเมินพฤติกรรมที่พึงปรารถนาของครูได้ ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ครูผลักดันจากคุณภาพภายในตัวครู เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 ด้านนี้กำหนดขึ้นบนพื้นฐานของความเชื่อถือว่าเด็กทุกคนสามารถเรียนรู้ได้ ครูจึงต้องคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูสามารถเลือกวิธีสอนให้เหมาะสมกับพัฒนาการของผู้เรียน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ เมื่อสอนไปแล้วครูสามารถตรวจสอบแก้ไขปรับปรุง และชื่นชมต่อความสำเร็จของผู้เรียน เกณฑ์มาตรฐานทั้ง 11 ด้าน เป็นเกณฑ์ของการปฏิบัติตนและปฏิบัติงานในหน้าที่ครูเพื่อประกันเกณฑ์แต่

ละข้อมีคำอธิบายซึ่งครูสามารถนำเกณฑ์ไปปฏิบัติได้ทันที⁴¹ ต่อเมื่อเพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 คณะกรรมการอำนวยการของคุรุสภาจึงได้อนุมัติเกณฑ์มาตรฐานเพิ่ม 1 ด้านเป็นเกณฑ์มาตรฐานที่ 12 เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2544 ดังนั้นเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีจำนวน 12 ด้าน แต่ละด้านมีคำอธิบายและมีระดับคุณภาพโดยกำหนดไว้เป็น 3 ระดับ คือ (1) ระดับ 1 เป็นลักษณะที่พึงผู้อื่น (2) ระดับ 2 การปฏิบัติเป็นอิสระริเริ่มเอง (3) ระดับ 3 การปฏิบัติช่วยเหลือสังคมและผู้อื่นได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ที่องค์การหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน

การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาดด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้นในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ปรับปรุงหรือสร้าง แผนการสอน บันทึกการสอน หรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้กิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

⁴¹ สำนักเลขาธิการคุรุสภา, เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู, พิมพ์ครั้งที่ 4 (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว, 2541), คำนำ.

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอน ให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุ จุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวร หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้น ให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการ ปฏิบัติจริง และสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเองก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็น บุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างเป็นระบบ หมายถึง การรายงาน ผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการ ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องโดยครุณาเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้ (1) ปัญหาความ ต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน (2) เทคนิค วิธีการ หรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและขั้นตอนวิธีการใช้ เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น ๆ (3) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่ เกิดกับผู้เรียน (4) ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน

การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี หมายถึง การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติ ใน ด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจาและจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่าง สม่่าเสมอที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่างที่ดี

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึง ความสำคัญ รับฟังความคิดเห็นยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและร่วม รับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน

การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน หมายถึง การตระหนักในความสำคัญ รับ ฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อ

พัฒนางานของสถานศึกษา ให้ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกัน และปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำ และรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะ สารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหาพัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

การสร้างโอกาสให้ผู้เรียน หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยการนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤตต่าง ๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนาครู จำเป็นต้องมองมุมต่าง ๆ ของปัญหาแล้วผันมุมมองของปัญหาไปในทางการพัฒนากำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนาของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ กล่าวที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ มีสติในการแก้ไขปัญหามีได้ตอบสนองปัญหาต่าง ๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่บวกแบบตรงตัวครูสามารถหักมุมในทุก ๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่น่าสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี ประกอบด้วย 4 เขตพื้นฐานการศึกษาของจังหวัดกาญจนบุรี จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ตามนโยบายกระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการไปยังเขตพื้นที่การศึกษา และโรงเรียนที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาได้เริ่มดำเนินการอย่างเต็มรูปแบบ เมื่อเดือนพฤษภาคม 2550 ในขั้นเริ่มแรกได้มีการแบ่งเขตพื้นที่การศึกษาออกเป็น 175 เขต และเพิ่มเป็น 185 เขตในปี พ.ศ.2551

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 รับผิดชอบบริหารจัดการศึกษาในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี คูแผลโรงเรียนในช่วงชั้นที่ 1-3 คือ การศึกษาระดับก่อนประถมและประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย รวมทั้งสิ้น 103 โรงเรียน

บทบาทสำคัญของเขตพื้นที่การศึกษา คือ การประสานความร่วมมือกับองค์กรการศึกษาระดับท้องถิ่นในการกำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐานของการจัดการศึกษา การบริหารจัดการใน

รูปแบบของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น นักการศึกษา และนักบริหารจัดการ และมีจุดมุ่งหมายสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ระดับพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพถึงตัวผู้เรียนและช่วยพัฒนาสังคมได้⁴²

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรม การปฏิบัติงานของครู แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ งานวิจัยในประเทศ กับงานวิจัยต่างประเทศ

งานวิจัยในประเทศ

สุเทพ ปาลสาร ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2537 ของครูโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูประถมศึกษาปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ปฏิบัติอยู่ในอันดับสูง ได้แก่ การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ครูประถมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ครูประถมศึกษามีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่อยู่ในอันดับต้น ๆ ได้แก่ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาแผนการสอนและการจัดกิจกรรมเน้นผลถาวรแก่ผู้เรียน⁴³

บัญชา เจริญชัย ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมและประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่าระดับคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณธรรมในการครองตน คุณธรรมในการครองงาน และคุณธรรมในการครองคนอยู่ในระดับสูง ระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา

⁴²Office of the Education Council, Education in Thailand 2007, Bangkok : Amarin Printing and Publishing, (2008) 49-61.

⁴³สุเทพ ปาลสาร, “การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2537 ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น” (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544), 56.

สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า งานทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับสูง ได้แก่ งานธุรการ งานวิชาการ การบริหารทั่วไป งานปกครอง งานบริการโรงเรียนกับชุมชน และงานบริหารอาคารสถานที่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนครในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณธรรมในการครองตนและคุณธรรมในการครองงานมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนคุณธรรมในการครองคนมีความเห็นแตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครอง งานบริการและงานบริหารอาคารสถานที่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านโรงเรียนกับชุมชนมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01⁴⁴

วิมุติ หยกพรายพันธ์ ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอนมีความเห็นต่อการปฏิบัติพฤติกรรมคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 ด้านปัญหา ขยัน สุจริต และด้านมนุษยสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า คุณธรรมที่พบมากที่สุดคือ ด้านสุจริต รองลงมาคือ ด้านมนุษยสัมพันธ์ ขยัน และด้านปัญญา ตามลำดับ การเปรียบเทียบพฤติกรรม คุณธรรมของผู้บริหารพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติพฤติกรรมทางคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนแตกต่างจากความคิดเห็นของครูผู้สอนในเรื่องเดียวกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้ง 4 ด้าน และผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วย

⁴⁴ บัญชา เจริญชัย, “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมและประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร” (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสกลนคร, 2544)

ผู้บริหารโรงเรียน และครูผู้สอน มีความคิดเห็นต่อความต้องการพัฒนาพฤติกรรมคุณธรรมอยู่ในระดับมาก⁴⁵

สุวิมล ว่องวาณิช ได้นำมาตรฐานวิชาชีพครูของต่างประเทศมาสังเคราะห์ร่วมกับของประเทศไทย โดยจัดหมวดหมู่ได้ 8 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) ด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นของครู ได้แก่ ความรู้ในวิชาที่สอน วิชาครู ความรู้เกี่ยวกับโรงเรียน ชุมชน บทบาทหน้าที่ครู ทักษะทางภาษา การคำนวณ และทักษะการจัดการ 2) ด้านการพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ การมุ่งมั่นและอุทิศตัวเพื่อผู้เรียน และการเข้าใจผู้เรียน 3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ได้แก่ ความสามารถในการจัดสภาพแวดล้อม และสร้างบรรยากาศเพื่อพัฒนาผู้เรียน 4) ด้านความสามารถในการสอน ได้แก่ การสามารถในการใช้วิธีการหลากหลายในการจัดการเรียนการสอน 5) ด้านการประเมินผลผู้เรียน ได้แก่ ความสามารถในการใช้เทคนิคการประเมินผลอย่างเป็นระบบ และรายงานความก้าวหน้าของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ 6) ด้านความสัมพันธ์กับโรงเรียนและชุมชน ได้แก่ ความสามารถในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคลากรในโรงเรียนกับชุมชน และการร่วมมือกับชุมชนอย่างสร้างสรรค์ 7) ด้านทัศนคติต่อวิชาชีพครูและการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ได้แก่ ความศรัทธาในการประกอบอาชีพครู และการประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีต่อผู้เรียน และ 8) ด้านการพัฒนาวิชาชีพครู ได้แก่ การพัฒนาและปฏิบัติตนเพื่อช่วยพัฒนาวิชาชีพครูให้ดีขึ้น รวมทั้งการทำงานเพื่อองค์กรวิชาชีพครู⁴⁶

วิภา ลัคนาพรวิสิฐ ได้ศึกษาผลของการฝึกปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาที่มีต่อคุณภาพของครู และศึกษาปัจจัยสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคของครูต่อการฝึกปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พบว่า ครูมีการเปลี่ยนแปลงระดับคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านการสอนในระดับสูงขึ้น กระบวนการพัฒนางานด้านการสอนในภาระงานปกติของครูประกอบด้วย ขั้นแรก ครูได้รับการกระตุ้นให้พัฒนาวิชาชีพด้วยชุดฝึกอบรมการพัฒนาวิชาชีพครูของคุรุสภา ทำให้เกิดความตระหนัก เห็นแนวทางวิธีการ/และสามารถกำหนดเป้าหมายในการทำงานที่

⁴⁵ วิมูติ หยกพรายพันธ์, "พฤติกรรมคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5". (วิทยานิพนธ์ คุรุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครปฐม, 2544)

⁴⁶ สุวิมล ว่องวาณิช, "การพัฒนามาตรฐานคุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษา และการวางระบบประเมินภายใน" (รายงานการวิจัยคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544)

มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสังคมได้ ขั้นที่สอง ครูมุ่งมั่นนำแนวทาง วิธีการและเป้าหมายที่ได้รับจากชุดฝึกอบรม ไปลงมือปฏิบัติ ขั้นที่สาม ครูลงมือปฏิบัติจริง พร้อมทั้งศึกษาเพิ่มเติมจากแหล่งความรู้อื่น ขั้นที่สี่ ครู ประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาแนวปฏิบัติที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และขั้นสุดท้าย ครูชื่นชมผลสำเร็จ ของงาน สำหรับปัจจัยสนับสนุนหรือเป็นอุปสรรคในการฝึกปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู มีทั้งหมด 5 กลุ่มปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านการปฏิรูปการศึกษา ปัจจัยด้านบริบทของสถานศึกษา ปัจจัย ด้านครูผู้สอน ปัจจัยด้านผู้เรียน และปัจจัยด้านชุดฝึกอบรมการพัฒนาวิชาชีพครู⁴⁷

ละอียด แซ่คู ได้ทำการศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผล การศึกษาพบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากทุก มาตรฐาน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านเลี้ยงชีพชอบ คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัด นครราชสีมา เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐานเรียงลำดับได้ดังนี้ มาตรฐานที่ 3 รักเกียรติและ ศักดิ์ศรี มีความโปร่งใส ใช้ระบบเศรษฐกิจพอเพียงเลี้ยงชีพชอบ กอปรกิจเพื่อสังคม รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 1 รักความสุจริต อุทิศเวลารับใช้ประชาด้วยเมตตาธรรม และมาตรฐานที่ 2 ริเริ่มสิ่ง ใหม่ ใฝ่หาความรู้ กล้าสู้กล้าทำ นำมาซึ่งประโยชน์ส่วนรวม ส่วนการเปรียบเทียบคุณธรรมและ จริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน เมื่อพิจารณา เปรียบเทียบโดยรวมทุกมาตรฐานแต่ละมาตรฐาน และรายด้านของแต่ละมาตรฐาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศชายและเพศหญิง และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 18 ปี และมี ประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียน

⁴⁷ วิชา ลัคนาพรวิไลฐ, “ผลของการฝึกปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภาที่มี ต่อคุณภาพของครู : การวิจัยเชิงคุณภาพ” (วิทยานิพนธ์, 2544)

ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกันที่ระดับ
นัยสำคัญ .05⁴⁸

สงกรานต์ เนินหาด ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ใน
ทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า 1)
พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ในทัศนะของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน 2) พฤติกรรมด้าน
คุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนตามทัศนะของครูชายและครูหญิงและครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำ
กว่า 10 ปี 10-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ทุกด้าน⁴⁹

สุรัตน์ มุ่งอิงกลาง ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณธรรมตามแนวพุทธธรรมของผู้บริหาร
โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา พบว่า คุณธรรมตามแนวพุทธ
ธรรมในการครองตน ครองคน และครองงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประ
ศึกษาจังหวัดนครราชสีมา ตามทัศนะของครูฝ่ายกิจการนักเรียน ครูผู้สอน และคณะกรรมการ
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก และแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05 และมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับคุณธรรมตามแนวพุทธธรรมในภาพรวมอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁵⁰

เพชรรัตน์ ฮีมินกุล ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาใน
การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัด

⁴⁸ ละเอียด แซ่คู, "คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของ
ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2546)

⁴⁹ สงกรานต์ เนินหาด, "พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ในทัศนะของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม" (ปริญาญครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2547), บทคัดย่อ.

⁵⁰ สุรัตน์ มุ่งอิงกลาง, "การศึกษาคุณธรรมตามแนวพุทธธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา" (ปริญาญครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2548), บทคัดย่อ.

กรุงเทพมหานคร พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานครภาพรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบพบว่า การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สูงกว่าครูในภาพรวม และด้าน วินัยความรับผิดชอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ ไม่พบความแตกต่าง⁵¹

นิวัฒน์ โชติสวัสดิ์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้บริหารกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 พบว่า การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับดี การบริหารหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3 โดยภาพรวมและรายมาตรฐานอยู่ในระดับดี การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้บริหาร โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05⁵²

ศิริพงษ์ ทักษิณวิโรจน์ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณธรรมบางประการตามแนวพุทธศาสนาของ ผู้บริหาร และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานในโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม พบว่า ระดับคุณธรรมบางประการ ตามแนวพุทธศาสนาของผู้บริหาร และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนประสิทธิผลในการบริหารงานในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มี ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นมากกว่าผู้บริหารโรงเรียนและครูที่มีประสบการณ์ไม่เกิน 10 ปี ผู้บริหารโรงเรียนและครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณธรรมบางประการตามแนว

⁵¹ เพ็ชรรัตน์ ฮีมินกุล, "การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมนักเรียนโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร" (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2548), บทคัดย่อ.

⁵² นิวัฒน์ โชติสวัสดิ์, "การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา ด้านผู้บริหารกับการบริหารหลักสูตรสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3" (ปริญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549), บทคัดย่อ.

พุทธศาสนาของผู้บริหาร โดยรวม และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงาน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน และมีความสัมพันธ์กันในเชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่รับ .01⁵³

งานวิจัยต่างประเทศ

เลียวนาร์ด (Leonard) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านคุณธรรมสำหรับครูและผู้นำทางการศึกษาของโรงเรียนในเรื่องเจตคติ และได้เสนอกรอบแนวความคิดว่า นักการศึกษาจะต้องได้รับประสบการณ์ในการพัฒนาวิชาชีพ และการนำขั้นตอนของแนวความคิดนี้ไปบรรจุไว้ในหลักสูตรการให้ความรู้ด้านคุณธรรมแก่ผู้เริ่มเรียนวิชาชีพครู รวมทั้งผู้เข้ารับการศึกษาเป็นผู้นำทางการศึกษาด้วย การให้ความรู้จะต้องจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนหรือเข้ารับการอบรมได้รับประสบการณ์ และได้ฝึกปฏิบัติครบทุกขั้นตอนของการมีคุณธรรมภายใต้บรรยากาศ หรือสิ่งแวดล้อมของห้องเรียนในมหาวิทยาลัย ขั้นตอนของการจัดประสบการณ์ให้ผู้ที่จะเข้าสู่วิชาชีพครูและนักการศึกษาได้เรียนรู้เรื่องของการมีคุณธรรม มี 3 องค์ประกอบ คือ ขั้นเริ่มต้นเรียนรู้คุณลักษณะหรือรูปแบบของคุณธรรม ขั้นปรับทัศนคติหรือเจตคติ และขั้นปลูกฝังให้เกิดเจตคติที่เหมาะสม ในแต่ละขั้นตอนจะต้องมีการกำหนดหลักสูตรการเรียนหรือการอบรมให้สอดคล้องกันตามลำดับทั้งด้านเนื้อหาวิชา และกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงออกด้านคุณธรรมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องกัน⁵⁴

หลุยส์ (Louise) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางการศึกษาในโรงเรียนของรัฐในอเมริกาซึ่งประสบกับวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมของการศึกษา โดยการศึกษาครั้งนี้ทำการศึกษาเกี่ยวกับผู้นำทางการศึกษาในโรงเรียนของรัฐด้วยวิธีการสนทนา ด้วยการคัดเลือกจากผู้บริหารการศึกษาของแคลิฟอร์เนีย ที่เป็นผู้รับผิดชอบ และฝึกด้านคุณธรรมในโรงเรียน โดยคัดเลือกจากสมุดรายชื่อโรงเรียนของรัฐแคลิฟอร์เนีย พิจารณาจากตำแหน่งงาน สภาพทางภูมิศาสตร์ของที่ตั้งโรงเรียน ระยะเวลาในการ

⁵³ศิริพงษ์ ทักษิณวิโรจน์, "คุณธรรมบางประการตามแนวพุทธศาสนาของผู้บริหาร และขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครู ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม" (ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2550), บทคัดย่อ.

⁵⁴Pauline Leonard, "Moral literacy for teacher and school leadership education : a matter of attitude", *Journal of Education Administration*. [Online], access 24, May, 2009. Available from <http://proquest.umi.com/pqdweb>.

ปฏิบัติราชการ เพลิดเพลินการสัมภาษณ์ สำนึกเอกสารต่าง ๆ ในการดำเนินการ ผู้บริหารต้องได้รับการสนับสนุนให้คิดใหม่เกี่ยวกับบทบาทผู้นำ ซึ่งจะแสดงออกมาให้เห็นจากการพูดคุยเกี่ยวกับประสบการณ์ของตนเอง และจากการฝึกภาวะผู้นำ ผลการวิจัยพบว่าผู้นำแต่ละคนมีความแตกต่างกันในเรื่องของวัฒนธรรม รูปร่างลักษณะ การดำเนินชีวิตและแนวคิดทางการเมือง ระดับของผู้นำและความรับผิดชอบมีความแปรผันอย่างน่าสังเกต และแสดงให้เห็นว่ามีความสัมพันธ์กับถ้อยคำที่ใช้ในการสนทนา และยังพบว่าผู้นำทางการศึกษาจะต้องสามารถสร้างจินตนาการของตนเองให้แตกต่างออกไปจากชีวิตในปัจจุบัน และตระหนักอยู่เสมอว่าผู้นำสามารถก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสังคมได้ด้วยควมมีคุณธรรม และความรอบคอบ เพื่อที่จะแก้ปัญหาวิกฤตการณ์ด้านคุณธรรมของการศึกษาให้ปรากฏผลอย่างชัดเจน⁵⁵

คอก, สลีเจอร์, และวอลท์เทน (Kock, Slegers, & Voeten.) ได้ศึกษาการเรียนรู้ใหม่ๆ กับทางเลือกของครูมัธยมเมื่อมีการจัดการเรียนรู้ในภาวะแวดล้อมใหม่ โดยการสัมภาษณ์ครูมัธยมชาวเนเธอร์แลนด์จำนวน 15 คน ได้แสดงให้เห็นถึงสิ่งแวดล้อมในการเรียนรู้ 3 ด้าน ซึ่งเป็นทางเลือกเบื้องต้นของครูเหล่านี้ ได้แก่ 1) ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียน 2) เป้าหมายของการเรียน และ 3) สิ่งต่างๆ ที่ใช้ในการเรียน และเมื่อสัมภาษณ์อย่างเจาะลึกกับครู ทั้ง 15 คน อีกครั้ง เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมของการเรียนที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ พบว่าครูมีความแตกต่างทางความคิดในการเลือกสิ่งที่สนใจให้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ นอกจากนี้ พบว่าครูส่วนใหญ่คิดถึงผลจากการเรียน โดยไม่คิดถึงวิธีการเรียน และจุดมุ่งหมายของการเรียนเลย ยิ่งไปกว่านี้ครูแทบจะไม่ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการเรียนของผู้เรียนเลย เพราะฉะนั้น เพื่อช่วยให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ประสบความสำเร็จควรเพิ่มพื้นฐานความรู้ให้แก่ครูมากขึ้นกว่าเดิม⁵⁶

ซูอาร์ซ และบาการิ (Swartz & Bakari) ได้ศึกษา ระดับการพัฒนาด้านการสอนในโรงเรียนเขตชุมชนหนาแน่น การศึกษานี้ ได้เสนอวิธีการพัฒนาประกอบด้วยข้อคำถาม 91 ข้อ ที่จะใช้วัดผู้ที่จะเข้า

⁵⁵ Madeleine Louise, Educational Leadership Role in Public School : Conversations with Selected School Administrators about Responsible and Moral School Fractices, University of San Francisco, (1993) : Issue 54-04A [online]. Abstract available from : SU Library : ThaiLis File : DAI Item : 19324136

⁵⁶ Kock, A. D., Slegers, P., & Voeten, J. M., "New learning and choices of secondary school teachers when arranging learning environments." Teaching and TeacherEducation, (21, 2005) 799-816.

มาเป็นครูรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับการสอนอย่างมีประสิทธิภาพในโรงเรียนเขตชุมชน โดยการวัดจากระดับการสอนในโรงเรียนเขตชุมชนและนำมาใช้กับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทางการศึกษาจำนวน 248 คน ผลจากการวัดมีค่าความเชื่อมั่น 0.91 และพบว่า หนังสือรับรองวุฒิและจำนวนวิชาที่เรียนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความรู้ในแบบสอบถาม และผู้ตอบแบบสอบถามมีความสนใจที่จะสอนในโรงเรียนเขตชุมชนอย่างมีนัยสำคัญ⁵⁷

แคทียัล และคอลิน (Katyal & Colin) ได้ศึกษา ความเป็นผู้นำของครู กับการเรียนรู้ด้วยตนเองของนักเรียน กับการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพปัจจุบัน พบว่า ความเป็นผู้นำของครูให้กับนักเรียนส่วนใหญ่พบในห้องเรียน และสถานที่ที่กำหนดไว้อย่างเป็นทางการ เป็นสถานที่เกิดการเรียนการสอน เมื่อเกิดอินเทอร์เน็ตขึ้น ทำให้มีข่าวสารความรู้อยู่ตลอดเวลาพร้อมที่จะถ่ายทอดไปสู่นักเรียนโดยการเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ได้สำรวจความสามารถในการรับรู้ของนักเรียน ครู และติดตามการดัดแปลงไปสู่รูปแบบการเรียนรู้ที่ไม่ต้องมีครูร่วมอยู่ด้วย พบว่า ครูยังเป็นผู้นำของเด็กในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน ครูควรเข้าใจและศึกษาบทบาทของตนท่ามกลางสิ่งใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา⁵⁸

ออปดีแนคเคอร์ และเดมมี (Opdenakker & Dumme) ได้ศึกษาบุคลิกลักษณะของครู และวิธีการสอนอันเป็นสิ่งที่ช่วยให้การปฏิบัติงานในห้องเรียนได้ผลดี พบว่า บุคลิกลักษณะของครู ได้แก่ เพศ การศึกษา วุฒิบัตรของครู ความชำนาญในการจัดห้องเรียน และร่างกายการสอนรวมทั้งวิธีการสอนเป็นเครื่องมือวัดทางการสอนที่ดีในวิชาคณิตศาสตร์ชั้นมัธยมด้วยวิธีการวัดหลายๆ ระดับ การศึกษาวิจัยนี้พบว่า การสอนในห้องเรียนที่ได้ผลดีนั้น ต้องใช้เด็กเป็นศูนย์กลาง ร่วมกับความชำนาญในการจัดชั้นเรียน

⁵⁷ Katyal, K.R., & Colin, W. E., "Teacher leadership and autonomous student learning : Adjusting to the new realities." *International Journal of Educational Research*, (21, 2005) 552-578.

⁵⁸ Opdenakker, M. C., & Dumme, J. V., "Teacher characteristic and teaching styles as effectiveness enhancing factors of classroom practice." *Teaching and Teacher Education*, (21, 2005) 755-770.

นอกจากนี้ยังพบว่า ครูที่รักการสอนมากๆ ตั้งใจสอนดีกว่าครูที่ไม่รักงานการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในห้องเรียนที่เด็กเรียนไม่เก่ง⁵⁹

สรุป

คุณธรรม เป็นหัวใจสำคัญในการพัฒนามนุษย์ เป็นคุณลักษณะที่ก่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้าและความสงบสุขในสังคม เป็นความดี ความงามที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคล คุณธรรม ทำให้เกิดจริยธรรม ค่านิยมที่เหมาะสม และเป็นปัจจัยส่งเสริมการปฏิบัติงานของแต่ละบุคคล คุณธรรม 4 ประการตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช เป็นหลักคุณธรรมที่หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ เอกชน และประชาชนโดยทั่วไปได้น้อมนำไปเผยแพร่ และประพฤติปฏิบัติอย่างกว้างขวาง มีความเหมาะสมอย่างยิ่งที่ผู้บริหารโรงเรียนจะได้นำไปประพฤติ ปฏิบัติอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง ความมีวินัย คือ ลักษณะของจิตใจ พฤติกรรมที่ช่วยให้บุคคลนั้นสามารถควบคุมตนเองให้ปฏิบัติตามกฎระเบียบ กฎ กติกาของสังคม รักษาคุณธรรมด้วยใจ ด้วยตัวเอง เพื่อประโยชน์สูงสุดของตนเองและส่วนรวม ส่วนการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 ด้านของคุรุสภา มาเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัย เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูเป็นเกณฑ์คุณภาพ ที่กำหนดลักษณะการแสดงพฤติกรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จในหน้าที่ หากครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ ผลที่ตามมาคุณภาพของผู้เรียนที่จะเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคตย่อมมีคุณภาพ ซึ่งเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทั้ง 12 ด้าน ประกอบไปด้วย ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับแก่ผู้เรียนร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา และสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

⁵⁹ Swartz, E., & Bakari, R., "Development of the teaching in urban school scale."

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 1 และ 3) ความสัมพันธ์ของคุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 103 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 2 คน และกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งสิ้น 412 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับ คุณธรรมของผู้บริหาร ซึ่งในนิยามตามหลักการของสำนักงานราชเลขาธิการ และมาตรฐานการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามระเบียบวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ให้บรรลุวัตถุประสงค์ มีระบบ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้กำหนดรายละเอียดและขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 จัดเตรียมโครงการวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยศึกษาปัญหา ศึกษาวรรณกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจากตำรา เอกสารทางวิชาการ ข้อมูลสารสนเทศ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เรียบเรียงผลงานเสนอขอความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง และเสนอขออนุมัติโครงการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร

ขั้นตอนที่ 2 ดำเนินการวิจัยเป็นขั้นตอนตามที่ผู้วิจัยศึกษารายละเอียดของทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและจัดสร้างและปรับปรุงเครื่องมือ ทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ นำเครื่องมือไปเก็บรวบรวมข้อมูล และทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ ตลอดจนแปลผลการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 รายงานผลการวิจัยเป็นขั้นตอนจัดทำร่างรายงานผลการวิจัยเสนอต่อคณะ

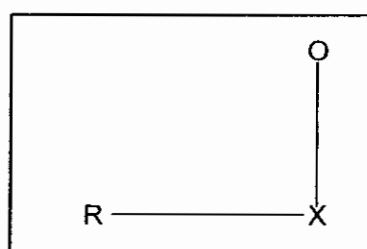
กรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องตามหลักวิชาการ แล้วปรับปรุงข้อบกพร่องตามคำแนะนำที่คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ให้ข้อเสนอแนะ และจัดพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขออนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรเพื่อขออนุมัติจบการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดระเบียบวิธีวิจัยซึ่งประกอบด้วย แผนแบบการวิจัย ประชากร กลุ่มตัวอย่าง ตัวแปรที่ศึกษา เครื่องมือและการสร้างปรับปรุงเครื่องมือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

แผนแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) โดยอาศัยข้อมูลจากแบบสอบถาม ที่มีแผนแบบการวิจัยลักษณะกลุ่มเดียว ศึกษาสภาวะการณ์ ไม่มีการทดลอง (the one shot non - experimental case study) ซึ่งเขียนเป็นแผนผัง (diagram) ได้ดังนี้

- R หมายถึง ตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม
- X หมายถึง ตัวแปรที่ศึกษา
- O หมายถึง ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ได้แก่ อำเภอเมืองกาญจนบุรี 61 โรงเรียน อำเภอด่านมะขามเตี้ย 48 โรงเรียน อำเภอท่าม่วง 48 โรงเรียน อำเภอท่าคันโท 29 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 138 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 103 โรงเรียน โดยใช้ตารางการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่างของเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan)⁵⁹ และกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของแต่ละอำเภอ ดังรายละเอียดในตารางที่ 1

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลในแต่ละโรงเรียน ประกอบด้วย ได้แก่ รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 2 คน และกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 412 คน

ตารางที่ 1 แสดงประชากร กลุ่มตัวอย่างและผู้ให้ข้อมูล

ลำดับที่	อำเภอ	ประชากรโรงเรียน	กลุ่มตัวอย่าง	ผู้ให้ข้อมูล			
				รองผู้อำนวยการโรงเรียน	ครูผู้สอน	กรรมการสถานศึกษา	รวม
1.	เมืองกาญจนบุรี	61	46	46	92	46	184
2.	ท่าม่วง	48	36	36	72	36	144
3.	ด่านมะขามเตี้ย	29	21	21	42	21	84
	รวมทั้งสิ้น	138	103	103	206	103	412

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. **ตัวแปรพื้นฐาน** เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง

2. **ตัวแปรต้น** ได้แก่ คุณธรรมของผู้บริหาร ตามหลักการของสำนักงานราชเลขาธิการ รายละเอียดดังนี้

2.1 **รักษาความลับ** หมายถึง ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม หมายถึง ความซื่อสัตย์ต่อหน้าที่การงาน มีความจริงใจต่อเพื่อน

⁵⁹ Robert V. Krejcie and Eayrle W. Morgan, อ้างถึงใน ยุทธพงษ์ กัยวรรณ, พื้นฐานการวิจัย (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2543), 75.

ร่วมงาน ปฏิบัติตนและหน้าที่โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญ ปฏิบัติตนและหน้าที่โดยยึดหลักความเป็นธรรม

2.2 การรู้จักข่มใจตนเอง หมายถึง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดีหมายถึง การเป็นคนมีเหตุผล มีความรอบคอบในการตัดสินใจ สามารถควบคุมอารมณ์ได้ดี มีระเบียบวินัยในการทำงาน ประพฤติตนได้เหมาะสมกับสถานการณ์

2.3 การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด หมายถึง การมีความอดทนสูง มีความหนักแน่น ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้บรรลุเป้าหมาย ต่อสู้อุปสรรคจนประสบความสำเร็จ ใช้ทรัพยากรของหน่วยงานอย่างประหยัด ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง

2.4 การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมืองหมายถึง ความมีน้ำใจเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น มีความกตัญญูต่องานที่ต่อประเทศชาติ ทำงานด้วยความเสียสละ ประพฤติปฏิบัติตน เพื่อความก้าวหน้าของตนเอง หน่วยงาน และบุคลากรในหน่วยงาน กระตือรือร้นในการช่วยผู้อื่นแก้ปัญหา มีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในกิจการของส่วนรวม

3. ตัวแปรตาม ได้แก่ การปฏิบัติเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครู โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 12 องค์ประกอบ ดังนี้

3.1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเองการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการ ที่องค์การหรือหน่วยงานหรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนา และการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

3.2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรัก และหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

3.3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครู ที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุดตามความถนัดความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหาความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียนปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

3.4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุง หรือสร้างแผนการสอนบันทึกการสอนหรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้กิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

3.5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

3.6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริงและสรุปความรู้ทั้งหลายด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติจนเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

3.7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนที่เกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอน ให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง โดยครุณาเสนอรายงานการปฏิบัติ ได้แก่ ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนาและเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียน เทคนิควิธีหรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น ๆ ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่เกิดกับผู้เรียน ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น

3.8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติ และปฏิบัติ ในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่ำเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใสศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง

3.9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็นยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อนร่วมงานด้วยความเต็มใจเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาและร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

3.10 ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน หมายถึง การตระหนักในความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ยอมรับในความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชน และร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษาให้ชุมชนและสถานศึกษา มีการยอมรับซึ่งกันและกันและปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

3.11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จดจำและรวบรวมข้อมูลข่าวสารตามสถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครูสามารถวิเคราะห์หิววิจารณ์อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคมได้อย่างเหมาะสม

3.12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำเอาปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวรเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่ง ที่จะนำเอาวิกฤตต่าง ๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมองมุมต่าง ๆ ของปัญหาแล้วผันมุมของปัญหาไปในทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนา ผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มองมุมบวกในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้กล้าที่จะเผชิญปัญหาต่าง ๆ มีสติในการแก้ไขปัญหาได้ตอบสนองปัญหาต่าง ๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่บวกแบบตรงตัว ครูสามารถหักมุมในทุก ๆ โอกาสมองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ โดยใช้สอบถาม รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ตอน มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่อง เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ (forced choice)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหาร ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาปรับปรุงมาจากเครื่องมือวัดคุณธรรมของผู้บริหาร ของคงคา จุลกิจวัฒน์

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติของครู 12 ด้าน ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาปรับปรุงมาจากเครื่องมือวัดการปฏิบัติงานของครู ของสุภาวดี มีสุนา

ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะแบบประเมินค่า (rating scale) ของไลเคิร์ต (Likert) 5 ลำดับ ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง	คุณธรรมของผู้บริหาร / การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด ให้น้ำหนักเท่ากับ 5 คะแนน
ระดับ 4 หมายถึง	คุณธรรมของผู้บริหาร / การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก ให้น้ำหนักเท่ากับ 4 คะแนน
ระดับ 3 หมายถึง	คุณธรรมของผู้บริหาร / การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง ให้น้ำหนักเท่ากับ 3 คะแนน
ระดับ 2 หมายถึง	คุณธรรมของผู้บริหาร / การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย ให้น้ำหนักเท่ากับ 2 คะแนน
ระดับ 1 หมายถึง	คุณธรรมของผู้บริหาร / การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อยที่สุด ให้น้ำหนักเท่ากับ 1 คะแนน

การสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถามโดยมีขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ พร้อมทั้งศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน พิจารณาตรวจสอบแบบสอบถามโดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ระหว่างข้อคำถามกับลักษณะเฉพาะกลุ่มพฤติกรรม (Index of Item Objective Congruence : IOC) เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับ รองผู้อำนวยการโรงเรียน และครูผู้สอน กรรมการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 2 จำนวน 8 แห่ง ผู้ให้ข้อมูลจำนวน 32 คน

ขั้นตอนที่ 4 นำแบบสอบถามที่นำไปทดลองใช้มาคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - coefficient) ของครอนบาค (Cronbach)⁶⁰ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9726

⁶⁰ Lee J. Cronbach, Essentials of psychology Testing, 3rd ed. (New York : Harper & Row Publishers, 1974), 161.

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. นำหนังสือขอความร่วมมือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 103 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามแจกและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากโรงเรียนในอำเภอต่าง ๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยกำหนดให้สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบคืนมา โดยพิจารณาคัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก เพื่อจะได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำมาวิเคราะห์ได้
2. จัดระเบียบข้อมูลและลงรหัส
3. นำข้อมูลดังกล่าวดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการนำเสนอและวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อใช้เป็นภาพรวมในการตอบคำถามการวิจัย ดังนี้คือ

1. วิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้ ค่าความถี่ (frequency) และ ร้อยละ (%)
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ในเรื่องระดับคุณธรรมของผู้บริหารและการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (Best)⁶¹ มีรายละเอียดดังนี้

⁶¹ John W. Best, Research in Education, 4th ed. (New Jersey : Prentice – Hall, Inc., 1981), 182.

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00	แสดงว่า คุณธรรมของผู้บริหาร / การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49	แสดงว่า คุณธรรมของผู้บริหาร / การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49	แสดงว่า คุณธรรมของผู้บริหาร / การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49	แสดงว่า คุณธรรมของผู้บริหาร / การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49	แสดงว่า คุณธรรมของผู้บริหาร / การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานอยู่ระดับน้อยที่สุด

3. เพื่อเป็นการตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 3 ใช้สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 3) คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 103 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล โรงเรียนละ 4 คน คือ รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 2 คน และกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งสิ้น 412 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับ คุณธรรมของผู้บริหาร ซึ่งในนิยามตามหลักการของสำนักงานราชเลขาธิการ และมาตรฐานการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เรื่อง “คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1” ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 412 ฉบับ ได้รับการตอบกลับคืนมาครบทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งได้แก่ การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 103 โรงเรียน รวม 412 คน จำแนก ตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง โดยหาค่าความถี่ (frequency) และ ร้อยละ (percentage) ดังรายละเอียดใน ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละสถานภาพและข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนก ตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งปัจจุบัน และประสบการณ์ในการดำรงตำแหน่ง

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	154	37.38
หญิง	258	62.62
รวม	412	100.00
2. อายุ		
21 – 30 ปี	17	4.13
31 – 40 ปี	58	14.08
41 – 50 ปี	162	39.32
51 – 60 ปี	175	42.47
รวม	412	100.00
3. วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	46	11.17
ปริญญาตรี	306	74.27
ประกาศนียบัตรบัณฑิต	15	3.64
ปริญญาโท	45	10.92
สูงกว่าปริญญาโท	0	0.00
รวม	412	100.00
4. ตำแหน่ง		
รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ	103	25.00
ครูผู้สอน	206	50.00
กรรมการสถานศึกษา	103	25.00
รวม	412	100.00

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
5. ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง		
1 - 5 ปี	60	14.57
6 - 10 ปี	52	12.62
11 - 15 ปี	56	13.59
16 ปี ขึ้นไป	244	59.22
รวม	412	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 258 คน คิดเป็นร้อยละ 62.62 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 154 คน คิดเป็นร้อยละ 37.38 มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มากที่สุด จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 42.47 รองลงมา อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 39.32 และ อายุระหว่าง 21 - 30 ปี น้อยที่สุด จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 4.13 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุด จำนวน 306 คน คิดเป็นร้อยละ 74.27 รองลงมา ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.17 และ ระดับสูงกว่าปริญญาโท น้อยที่สุด จำนวน 0 คน คิดเป็นร้อยละ 0.00 ตำแหน่งครูผู้สอน มากที่สุด จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนตำแหน่งอื่นๆ มีจำนวนเท่ากัน ตำแหน่งละ 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.00 ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่ง 16 ปี ขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 244 คน คิดเป็นร้อยละ 59.22 รองลงมาคือ 1 - 5 ปี จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 14.57 และ 6 - 10 ปี น้อยที่สุด จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 12.62

ตอนที่ 2 คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ในการวิเคราะห์คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับตามเกณฑ์ ตามแนวคิดของเบสท์ ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวม

(n = 103)

คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	(\bar{X})	($S.D$)	ระดับ
1. รักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม (X_1)	4.30	0.41	มาก
2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติ อยู่ในความสัจ ความดี (X_2)	4.22	0.42	มาก
3. การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด (X_3)	4.25	0.40	มาก
4. การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง(X_4)	4.27	0.40	มาก
รวม (X_{tot})	4.26	0.39	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$, $S.D = 0.39$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ รักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ($\bar{X} = 4.30$, $S.D = 0.41$) การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง (\bar{X}

= 4.27, $S.D = 0.40$) การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติก่อความสับสนวิตไม่ว่าด้วยประการใด ($\bar{X} = 4.25$, $S.D = 0.40$) และการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติ อยู่ในความสัจ ความดี ($\bar{X} = 4.22$, $S.D = 0.42$)

เมื่อวิเคราะห์การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้น พื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในแต่ละด้านเป็นรายข้อย่อยได้ผล การวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 4 - ตารางที่ 7

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านรักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

(n = 103)

คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน	(\bar{X})	($S.D$)	ระดับ
รักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม			
1. ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์เสมอมา	4.49	0.44	มาก
2. ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	4.38	0.44	มาก
3. ปฏิบัติตามคำพูดของตนเองอย่างสม่ำเสมอ	4.28	0.41	มาก
4. ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างตรงไปตรงมาเสมอ	4.23	0.52	มาก
5. เอาใจใส่ ดูแล ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน	4.16	0.57	มาก
6. ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญเสมอ	4.41	0.46	มาก
7. ให้ความสำคัญกับกิจกรรมของส่วนรวมและเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นทุกครั้ง	4.34	0.44	มาก
8. ปฏิบัติตนและหน้าที่ราชการโดยยึดหลักความยุติธรรม	4.34	0.50	มาก
9. ปฏิบัติหน้าที่จนแล้วเสร็จแม้ต้องทำในเวลาราชการ	4.35	0.49	มาก

ตารางที่ 4 (ต่อ)

(n = 103)

คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
รักษาความซื่อความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม			
10.เอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือคนในครอบครัวของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอเมื่อมีเรื่องเดือดร้อนใจ	4.03	0.53	มาก
รวม	4.30	0.41	มาก

จากตารางที่ 4 ด้านรักษาความซื่อความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.30$, $S.D = 0.41$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์เสมอมา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.49$, $S.D = 0.44$) รองลงมาคือปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมเป็นสำคัญเสมอ ($\bar{X} = 4.41$, $S.D = 0.46$) และเอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือคนในครอบครัวของผู้ได้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอเมื่อมีเรื่องเดือดร้อนใจ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.03$, $S.D = 0.53$) ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการรู้จักชมใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสุจริต

(n = 103)

คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
การรู้จักชมใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสุจริต			
1.รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นและผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานเสมอ	4.16	0.54	มาก
2.จะไม่กล่าวโทษใครถ้าไม่มีหลักฐานที่เพียงพอเพื่อความถูกต้องและยุติธรรม	4.25	0.52	มาก
3.ให้ข้อมูลและเหตุผลอย่างรอบคอบในการตัดสินใจเสมอ	4.15	0.43	มาก
4.พิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจอยู่เสมอ	4.18	0.44	มาก
5.มีความมั่นคงทางอารมณ์ ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ในทุกสถานการณ์	4.10	0.50	มาก
6.ถ้าไม่พอใจเพื่อนร่วมงานก็จะไม่แสดงอารมณ์ออกมาหรือเลิกทำงานนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงการปะทะกัน	4.07	0.53	มาก
7.ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดระเบียบ วินัย และแบบแผนของทางราชการเป็นหลักเสมอ	4.39	0.44	มาก
8.เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องการรักษาระเบียบ วินัย	4.27	0.52	มาก
9.ปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมที่ดีงามเพื่อที่จะไม่ทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย	4.40	0.43	มาก
10.วางตนเป็นกลางไม่แสดงตนเพื่อให้เห็นว่าแบ่งพรรคแบ่งพวกในการทำงาน	4.26	0.49	มาก
รวม	4.22	0.42	มาก

จากตารางที่ 5 ด้านการรู้จักชมใจตนเอง ผู้ศึกษาตนเองให้ประพฤติดูปฏิบัติอยู่ในความสัจ
ความดี พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, $S.D = 0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ
พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมที่งดงามเพื่อที่จะไม่ทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.40$, $S.D = 0.43$) รองลงมาคือ ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดระเบียบ
วินัย และแบบแผนของทางราชการเป็นหลักเสมอ ($\bar{X} = 4.39$, $S.D = 0.44$) และถ้าไม่พอใจ
เพื่อนร่วมงานก็จะไม่แสดงอารมณ์ออกมาหรือเลิกทำงานนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงการปะทะกัน มีค่าเฉลี่ย
น้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.07$, $S.D = 0.53$)

ตารางที่ 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
ครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี
เขต 1 ด้านการอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติด่วงความสัจ
สุจริตไม่ว่าด้วยประการใด

(n = 103)

คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	(\bar{X})	($S.D$)	ระดับ
การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติด่วงความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด			
1. มีความอดทนสูงทั้งในเรื่องส่วนตัวและในหน้าที่ราชการ	4.23	0.41	มาก
2. มีความหนักแน่นเสมอเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ที่คับขัน	4.16	0.46	มาก
3. มีวิจาร์ณญาณในการรับฟังเรื่องต่าง ๆ	4.18	0.49	มาก
4. มีความวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ	4.31	0.50	มาก
5. ปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีการกำหนดเป้าหมายไว้ชัดเจนเสมอ	4.29	0.45	มาก
6. ไม่ประพฤติด่วงความสัจสุจริตอันจะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน	4.34	0.41	มาก
7. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานอย่างไม่ย่อท้อจนประสบความสำเร็จ	4.17	0.47	มาก
8. ใช้จ่ายทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่างประหยัดและคุ้มค่าเสมอ	4.25	0.48	มาก

ตารางที่ 10 (ต่อ)

(n = 103)

คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วง ความสัตย์สุจริตไม่ว่าด้วยประการใด			
9.ควบคุม กำกับ ดูแล ให้มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างประหยัดและเกิดประโยชน์สูงสุด	4.26	0.46	มาก
10.เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียนในเรื่องการ ดำรงชีวิตอย่างเพียงพอเสมอ	4.26	0.40	มาก
รวม	4.25	0.40	มาก

จากตารางที่ 6 ด้านการอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริตไม่ว่าด้วยประการใด พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, $S.D = 0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริตอันจะทำให้ผู้อื่นได้รับความเดือดร้อน ($\bar{X} = 4.34$, $S.D = 0.41$) มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือ มีความวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ ($\bar{X} = 4.31$, $S.D = 0.50$) และมีความหนักแน่นเสมอเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ที่คับขัน มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.16$, $S.D = 0.46$)

ตารางที่ 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

(n = 103)

คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง			
1.เอาใจใส่ ดูแล ให้ความช่วยเหลือผู้ได้บังคับบัญชา และบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยความเมตตา	4.18	0.45	มาก
2.เอาใจใส่ ดูแล ผู้ที่ให้ความอุปการะได้แก่พ่อแม่ ผู้ที่มีพระคุณอย่างสม่ำเสมอ	4.42	0.43	มาก
3.ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มความสามารถเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ	4.39	0.43	มาก
4.เอาใจใส่ ชี้แนะ ให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ	4.30	0.43	มาก
5.ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเสียสละ	4.35	0.48	มาก
6.เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในเรื่องการแสวงหาความรู้ ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ	4.35	0.44	มาก
7.พัฒนาบุคลากรของหน่วยงานให้มีความกระตือรือร้นในการช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ	4.21	0.46	มาก
8.ได้รับความไว้วางใจจากผู้ได้บังคับบัญชาในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ทั้งในหน้าที่ราชการและชีวิตส่วนตัว	4.08	0.51	มาก
9.เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ได้บังคับบัญชาในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน	4.19	0.52	มาก
10.ให้ความสำคัญกับการบริหารงานความสัมพันธ์ชุมชนเป็นอย่างมาก	4.21	0.46	มาก

จากตารางที่ 7 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.27$, $S.D=0.40$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเอาใจใส่ดูแล ผู้ที่ให้ความอุปการะได้แก่พ่อแม่ ผู้ที่มีพระคุณอย่างสม่ำเสมอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.42$, $S.D=0.43$) รองลงมาคือ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็มความสามารถเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและประเทศชาติ ($\bar{X}=4.39$, $S.D=0.43$) และได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาในการปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ทั้งในหน้าที่ราชการและชีวิตส่วนตัว มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.08$, $S.D=0.51$)

ตอนที่ 3 การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

ในการวิเคราะห์ระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$) แล้วนำค่าเฉลี่ยไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสท์ ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี
เขต 1 โดยภาพรวม

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
1. ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ (Y_1)	3.99	0.46	มาก
2. ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน (Y_2)	4.22	0.38	มาก
3. มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (Y_3)	4.14	0.37	มาก
4. พัฒนาแผนการสอนให้สามารถ ปฏิบัติได้เกิดผลจริง (Y_4)	4.14	0.44	มาก
5. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ (Y_5)	3.98	0.47	มาก
6. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน (Y_6)	4.00	0.47	มาก
7. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ (Y_7)	3.93	0.47	มาก
8. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน (Y_8)	4.37	0.36	มาก
9. ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ (Y_9)	4.21	0.36	มาก
10. ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ (Y_{10})	4.10	0.45	มาก
11. แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา (Y_{11})	4.06	0.47	มาก
12. สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ (Y_{12})	4.17	0.42	มาก
รวม (Y_{tot})	4.11	0.37	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า โดยภาพรวมการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.11$, $S.D = 0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 12 ด้าน โดย ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.37$, $S.D = 0.36$) รองลงมาคือ ด้านตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ($\bar{X} = 4.22$, $S.D = 0.38$) และด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.93$, $S.D = 0.47$)

เมื่อวิเคราะห์การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ในแต่ละด้านเป็นรายข้อย่อยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 9 - ตารางที่ 20

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	($S.D$)	ระดับ
ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ			
1. เป็นสมาชิกและเข้าร่วมประชุมสัมมนา อบรมประชุมเชิงปฏิบัติการขององค์กรพัฒนาวิชาชีพครูนอกเหนือจากที่ราชการจัดให้	4.08	0.48	มาก
2. เป็นผู้ดำเนินการหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพครู	3.93	0.47	มาก
3. เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เพื่อนครูหรือนักวิชาการอื่น ๆ	3.95	0.49	มาก
รวม	3.99	0.46	มาก

จากตารางที่ 9 ด้านปฏิบัติการกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.99$, $S.D=0.46$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเป็นสมาชิกและเข้าร่วมประชุมสัมมนาอบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการขององค์กรพัฒนาวิชาชีพครูนอกเหนือจากที่ราชการจัดให้มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.08$, $S.D=0.48$) รองลงมาคือ เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เพื่อนครูหรือบุคลากรอื่น ๆ ($\bar{X}=3.95$, $S.D=0.49$) และเป็นผู้ดำเนินการหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมขององค์กรวิชาชีพครู มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.93$, $S.D=0.47$)

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาญจนบุรี เขต 1 ด้านตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	($S.D$)	ระดับ
ตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน			
1.จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมเสริมความรู้ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน	4.20	0.41	มาก
2.ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรงมากกว่ากิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนโดยอ้อม	4.25	0.38	มาก
รวม	4.22	0.38	มาก

จากตารางที่ 10 ด้านตัดสินใจปฏิบัติการกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, $S.D=0.38$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรงมากกว่ากิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนโดยอ้อม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.25$, $S.D=0.38$) รองลงมาคือ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมเสริมความรู้โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน ($\bar{X}=4.20$, $S.D=0.41$)

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ			
1. วิจัยข้อบกพร่องของผู้เรียนโดยใช้พัฒนาการ	4.14	0.42	มาก
ของผู้เรียนเป็นหลัก	4.14	0.38	มาก
2. ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้ได้ผลดีกว่าเดิม			
รวม	4.14	0.37	มาก

จากตารางที่ 11 ด้านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, $S.D=0.37$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยวิจัยข้อบกพร่องของผู้เรียนโดยใช้พัฒนาการของผู้เรียนเป็นหลัก และ ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้ได้ผลดีกว่าเดิม มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน ($\bar{X}=4.14$, $S.D=0.37$)

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1
ด้านพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง

(n=103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	($S.D$)	ระดับ
พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง			
1. จัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนและ ข้อจำกัดของสถานศึกษา	4.10	0.48	มาก
2. แผนการสอนครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหาและ จุดประสงค์การจัดการเรียนรู้	4.17	0.44	มาก
3. แผนการสอนที่ปรับปรุงเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง	4.17	0.43	มาก
รวม	4.14	0.44	มาก

จากตารางที่ 12 ด้านพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริงพบว่า โดย
ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$, $S.D=0.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ
มากทุกข้อ โดยแผนการสอนครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหาและจุดประสงค์การจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.17$,
 $S.D=0.44$) และแผนการสอนที่ปรับปรุงเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงมี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.17$, $S.D=0.43$) รองลงมาคือ จัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับ
ความถนัดความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.10$,
 $S.D=0.48$)

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
ครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี
เขต 1 ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	($S.D$)	ระดับ
พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ			
1.ใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนให้ เหมาะสมกับผู้เรียนและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม	4.03	0.49	มาก
2.สื่อที่ใช้เหมาะสมกับผู้เรียน กิจกรรมและ จุดประสงค์การเรียนรู้	4.02	0.47	มาก
3.สื่อที่ใช้มีความหลากหลายและตอบสนอง ความแตกต่างของผู้เรียน โดยเน้นลงมือการ ปฏิบัติของผู้เรียน	3.98	0.50	มาก
4.ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอนตาม ความรู้สึกรู้สึกคิดและการตัดสินใจของตนเอง	3.90	0.54	มาก
รวม	3.98	0.47	มาก

จากตารางที่ 13 ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$, $S.D= 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.03$, $S.D = 0.49$) รองลงมาคือ สื่อที่ใช้เหมาะสมกับผู้เรียน กิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.02$, $S.D = 0.47$) และผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอนตามความรู้สึกรู้สึกคิดและการตัดสินใจของตนเอง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}= 3.90$, $S.D = 0.54$)

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน			
1.จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ	4.01	0.46	มาก
2.ผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำให้ผู้เรียนลงมือทำงานตามกระบวนการสร้างความคิดรวบยอด	4.03	0.48	มาก
3.ผู้เรียนค้นหาความรู้และสร้างองค์ความรู้เองได้จากการแนะนำ	3.96	0.51	มาก
รวม	4.00	0.47	มาก

จากตารางที่ 14 ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, $S.D= 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือแนะนำให้ผู้เรียนลงมือทำงานตามกระบวนการสร้างความคิดรวบยอดมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.03$, $S.D = 0.48$) รองลงมาคือ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ ($\bar{X}= 4.01$, $S.D = 0.46$) และ ผู้เรียนค้นหาความรู้และสร้างองค์ความรู้เองได้จากการแนะนำ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}= 3.96$, $S.D = 0.51$)

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1
ด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ			
1. จัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นกลุ่มต่างๆ ของห้องเรียนที่รับผิดชอบ	3.98	0.48	มาก
2. มีข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการและเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน หรือกลุ่มเฉพาะอย่างอื่น ๆ	3.99	0.49	มาก
3. ใช้เทคนิควิธีการและนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนที่สนองต่อสภาพของผู้เรียนเป็นรายกลุ่ม	3.93	0.49	มาก
4. จัดทำรายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมแสดงผลการพัฒนาผู้เรียนรายกลุ่ม	3.83	0.56	มาก
5. มีการเสนอแนะการพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องต่อการพัฒนาในแต่ละระดับของผู้เรียน	3.92	0.51	มาก
รวม	3.93	0.47	มาก

จากตารางที่ 15 ด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบพบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.93$, $S.D=0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการและเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน หรือกลุ่มเฉพาะอย่างอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=3.99$, $S.D=0.49$) รองลงมาคือ จัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นกลุ่มต่างๆ ของห้องเรียนที่รับผิดชอบ ($\bar{X}=3.98$, $S.D=0.48$) และ

จัดทำรายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือ นวัตกรรมแสดงผลการพัฒนาผู้เรียนรายกลุ่ม มีค่าเฉลี่ย
น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.83$, $S.D = 0.56$)

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1
ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	($S.D$)	ระดับ
ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน			
1. ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอใน ด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรม	4.35	0.38	มาก
2. เชิญชวนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์โดย สอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน	4.39	0.38	มาก
รวม	4.37	0.36	มาก

จากตารางที่ 16 ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี แก่ผู้เรียน พบว่า โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.37$, $S.D = 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ
โดยเชิญชวนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์โดยสอดแทรก
ในกระบวนการเรียนการสอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.39$, $S.D = 0.38$) รองลงมาคือ ปฏิบัติ
ตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรม
($\bar{X} = 4.35$, $S.D = 0.38$)

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
ของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1
ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์			
1. อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาตามความรู้ ความสามารถ และความถนัดให้บรรลุเป้าหมายของ สถานศึกษา	4.17	0.39	มาก
2. ปฏิบัติงานกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์โดย ยึดประโยชน์ของส่วนรวม	4.29	0.36	มาก
3. มีความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานของ สถานศึกษาที่ครูอาสาเข้าร่วมปฏิบัติบรรลุเป้าหมาย	4.24	0.39	มาก
4. ผลงานของสถานศึกษาที่ครูอาสาสมัครเข้าร่วมปฏิบัติ บรรลุเป้าหมาย	4.14	0.43	มาก
รวม	4.21	0.36	มาก

จากตารางที่ 17 ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ พบว่า โดย
ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.21$, $S.D= 0.36$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ
มากทุกข้อ โดยปฏิบัติงานกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวม มี
ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.29$, $S.D = 0.36$) รองลงมาคือ มีความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วย
ให้ผลงานของสถานศึกษาที่ครูอาสาเข้าร่วมปฏิบัติบรรลุเป้าหมาย ($\bar{X}= 4.24$, $S.D = 0.39$) และ
ผลงานของสถานศึกษาที่ครูอาสาสมัครเข้าร่วมปฏิบัติบรรลุเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}=$
4.14, $S.D = 0.43$)

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพ
ครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี
เขต 1 ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์			
1. อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานทางการศึกษาที่เกี่ยวกับ ชุมชนตามความรู้ความสามารถหรือความถนัด	4.08	0.49	มาก
2. เข้าร่วมวางแผนและร่วมกันทำงานในชุมชนอย่าง สร้างสรรค์โดยยึดถือประโยชน์ของส่วนรวม	4.09	0.45	มาก
3. มีความพึงพอใจระหว่างปฏิบัติงานและพึงพอใจ ในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานในชุมชนบรรลุ เป้าหมาย	4.14	0.45	มาก
รวม	4.10	0.45	มาก

จากตารางที่ 18 ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ พบว่า โดยภาพรวม
อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$, $S.D= 0.45$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ
โดย มีความพึงพอใจระหว่างปฏิบัติงานและพึงพอใจ ในบทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานในชุมชน
บรรลุเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.14$, $S.D = 0.45$) รองลงมาคือ เข้าร่วมวางแผนและ
ร่วมกันทำงานในชุมชนอย่างสร้างสรรค์โดยยึดถือประโยชน์ของส่วนรวม($\bar{X}= 4.09$, $S.D = 0.45$)
และอาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานทางการศึกษาที่เกี่ยวกับชุมชนตามความรู้ความสามารถหรือความ
ถนัด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X}= 4.08$, $S.D = 0.49$)

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู
ของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1
ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา			
1. รวบรวม วิเคราะห์ และจัดระบบข้อมูล ข่าวสารเพื่อนำมาใช้กิจกรรมการเรียนการสอน	4.08	0.47	มาก
2. วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเทคโนโลยี เทคนิค วิธีการ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนา สังคม	4.05	0.51	มาก
รวม	4.06	0.47	มาก

จากตารางที่ 19 ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา พบว่า โดย
ภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.06$, $S.D= 0.47$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับ
มากทุกข้อ โดยรวบรวม วิเคราะห์ และจัดระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อนำมาใช้กิจกรรมการเรียนการ
สอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.08$, $S.D = 0.47$) รองลงมาคือ วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลง
เกี่ยวกับเทคโนโลยี เทคนิค วิธีการ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง พัฒนางาน
และพัฒนาสังคม ($\bar{X}= 4.05$, $S.D = 0.51$)

ตารางที่ 20 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์

(n = 103)

การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	(\bar{X})	(S.D)	ระดับ
สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์			
1. นำปัญหาและสถานการณ์ที่เป็นจริงมากำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียน	4.16	0.44	มาก
2. ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้	4.12	0.43	มาก
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์	4.24	0.46	มาก
รวม	4.17	0.42	มาก

จากตารางที่ 20 ด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.17$, $S.D=0.42$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{X}=4.24$, $S.D=0.46$) รองลงมาคือ นำปัญหาและสถานการณ์ที่เป็นจริงมากำหนดกิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียน ($\bar{X}=4.16$, $S.D=0.44$) และส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้ มีค่าน้อยที่สุด ($\bar{X}=4.12$, $S.D=0.43$)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient) ดังรายละเอียดในตารางที่ 21

ตารางที่ 21 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์
มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากาญจนบุรี เขต 1

(n = 103)

ตัวแปร	X_1	X_2	X_3	X_4	X_{tot}
Y_1	.585**	.508**	.587**	.597**	.595**
Y_2	.629**	.619**	.694**	.678**	.685**
Y_3	.567**	.504**	.624**	.587**	.596**
Y_4	.491**	.501**	.604**	.604**	.580**
Y_5	.545**	.505**	.588**	.592**	.583**
Y_6	.559**	.499**	.592**	.597**	.587**
Y_7	.629**	.591**	.647**	.640**	.656**
Y_8	.537**	.565**	.662**	.605**	.608**
Y_9	.635**	.563**	.647**	.649**	.652**
Y_{10}	.528**	.525**	.559**	.549**	.565**
Y_{11}	.571**	.577**	.651**	.598**	.626**
Y_{12}	.568**	.554**	.649**	.601**	.620**
Y_{tot}	.650**	.619**	.711**	.693**	.698**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 21 พบว่า คุณธรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามเกณฑ์
มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.698$) โดยมีความสัมพันธ์กันใน
ระดับปานกลางและเป็นความสัมพันธ์ทางบวก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การอดทน
อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด ($r = 0.711$) การรู้จักละ
วางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของ
บ้านเมือง ($r = 0.693$) รักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็น

ประโยชน์และเป็นธรรม ($r = 0.650$) และการรู้จักชมใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติ อยู่ในความสัตย์ ความดี ($r = 0.619$)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (descriptive research) มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 2) การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 3) คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือโรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 จำนวน 103 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลคือ รองผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน 2 คน และกรรมการสถานศึกษา 1 คน รวมทั้งสิ้น 412 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ คุณธรรมของผู้บริหาร ซึ่งในนิยามตามหลักการของสำนักงานราชเลขาธิการ และมาตรฐานการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของคุรุสภา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) และการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลและการทดสอบทางสถิติเกี่ยวกับ คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 สรุปข้อค้นพบการวิจัยได้ดังนี้

1. คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ รักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะ

ไม่ประพฤตีส่องความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด และการรู้จักชมใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดี

2. การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยดังนี้ ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ด้านตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน ด้านการร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ด้านสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ ด้านมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ ด้านพัฒนาแผนการสอนให้ปฏิบัติได้เกิดผลจริง ด้านร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ด้านแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา ด้านจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน ด้านปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอ ด้านพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ และด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ

3. คุณธรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางและเป็นความสัมพันธ์ทางบวก

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1. คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากขั้นตอนในการคัดเลือกผู้บริหารมีคุณภาพ ประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการมีนโยบายในการฝึกอบรมคุณธรรมสำหรับผู้บริหารมากขึ้น และผู้บริหารจะต้องปฏิบัติงานตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัด ทำให้ได้ผู้บริหารที่มีคุณธรรมสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมาก ทั้ง 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤตีส่องความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด และการรู้จักชมใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดี อาจเนื่องมาจากคุณธรรมเหล่านี้ล้วนเป็นพื้นฐานของผู้ที่เป็นผู้นำทั้งสิ้น จึงทำให้คุณธรรมการ รักษาความสัจ

ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม การรู้จักละวาง ความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด และการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดีอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยณรงค์ ศรีสุข ได้ทำการศึกษาคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าปอ จังหวัดมหาสารคาม พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวมและนักเรียนหญิง มีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก ยกเว้น นักเรียนโดยรวมมีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนชายมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง นักเรียนหญิงมีค่าเฉลี่ยคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายด้านทั้ง 3 ด้าน มากกว่า นักเรียนชายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ละเอียด แซ่คู ได้ทำการศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากทุกมาตรฐาน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านเลี้ยงชีพชอบ คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา เมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน เรียงลำดับได้ดังนี้ มาตรฐานที่ 3 รักเกียรติและศักดิ์ศรี มีความโปร่งใส ใช้ระบบเศรษฐกิจพอเพียง เลี้ยงชีพชอบ ก่อปรกิจเพื่อสังคม รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 1 รักความสุจริต อุทิศเวลารับใช้ประชา ด้วยเมตตาธรรม และมาตรฐานที่ 2 ริเริ่มสิ่งใหม่ ใฝ่หาความรู้ กล้าสู้กล้าทำ นำมาซึ่งประโยชน์ส่วนรวม ส่วนการเปรียบเทียบคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศและประสบการณ์การทำงาน เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบโดยรวมทุกมาตรฐานแต่ละมาตรฐาน และรายด้านของแต่ละมาตรฐาน พบว่า ครูผู้สอนที่มีเพศชายและเพศหญิง และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 18 ปี และมีประสบการณ์ในการทำงาน 15 ปีขึ้นไป มีทัศนะต่อคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา ไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ .05

2.การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากครูได้เข้าร่วมการประเมินวิทยฐานะ และในขณะเดียวกันครูได้มีเข้ารับการอบรมในเรื่องคุณธรรมมากขึ้น ซึ่งอาชีพครูมีมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพหรือที่เรียกว่า มาตรฐานวิชาชีพครู ดังนั้นผู้ที่อยู่ในอาชีพนี้ย่อมปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เยาวชน จึงทำให้การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 12 ด้าน โดย ด้านปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน และด้านรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจเนื่องจากการปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนเป็นหน้าที่ของครู ซึ่งการทำงานของครูย่อมต้องถือประโยชน์ของนักเรียนเป็นหลัก อีกทั้งมาตรฐานด้านต่างๆ ผู้ที่เป็นครูย่อมปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทุกด้านในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุเทพ ปาลสาร ศึกษาการปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2537 ของครูโรงเรียนประถมศึกษาสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น พบว่า ครูประถมศึกษาปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูที่ปฏิบัติอยู่ในอันดับสูง ได้แก่ การร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน การร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักเรียน การแสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสาร ส่วนการปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู ครูประถมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง สำหรับปัญหาการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ครูประถมศึกษามีปัญหาในการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาที่อยู่ในอันดับต้น ๆ ได้แก่ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอน การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน การพัฒนาแผนการสอนและการจัดกิจกรรมเน้นผลถาวรแก่ผู้เรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริวรรณ ยิ้มแย้ม ได้ทำการศึกษาการประเมินคุณธรรมครู สังกัดกรมอาชีวศึกษา ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูด้านคุณธรรมของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กรุงเทพฯ พบว่า ระดับคุณธรรมของครูมีด้านความเมตตา กรุณา มีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความซื่อสัตย์ มีความอดทน มีความประหยัด มีความรัก และศรัทธาในอาชีพครู มีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตทั้ง 9 ด้าน ในวิทยาลัยเทคนิคตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู ด้านคุณธรรมของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา อยู่ในระดับมาก ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่เพศต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทุกด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีอายุต่างกัน

มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในด้านมีความเมตตา กรุณา มีความประหยัด และมีความรักและศรัทธาในอาชีพครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนในด้านมีความยุติธรรม มีความรับผิดชอบ มีวินัย มีความขยัน มีความอดทน และมีความเป็นประชาธิปไตยในการปฏิบัติงานและดำรงชีวิตไม่แตกต่างกัน ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีคุณวุฒิต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทุกด้านไม่แตกต่างกัน ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทุกด้านไม่แตกต่างกัน ครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีสถานภาพทางการสมรสต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทุกด้านไม่แตกต่างกัน และครูในวิทยาลัยเทคนิคที่มีจำนวนบุตรต่างกัน มีคุณธรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูทุกด้านไม่แตกต่างกัน

3. คุณธรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 โดยมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลางและเป็นความสัมพันธ์ทางบวก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในโรงเรียนนั้น ผู้บริหารถือว่าเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำองค์กร และเป็นผู้สร้างบรรยากาศในโรงเรียนให้ทุกคนพึงพอใจพร้อมที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน ถ้าผู้บริหารเป็นผู้มีคุณธรรม ผู้ปฏิบัติงานก็มีความพึงพอใจ เต็มใจที่จะทำงานด้วย และร่วมทำงานกับผู้บริหาร ปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูตามที่สำนักงานคุรุสภากำหนดด้วย จึงทำให้ผู้บริหารมีคุณธรรมสูงเท่าไร ครูก็จะปฏิบัติงานเป็นไปตามเกณฑ์มากยิ่งขึ้นเท่านั้น จึงทำให้คุณธรรมของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาชั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บัญชา เจริญชัย ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมและประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร พบว่า ระดับคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณธรรมในการครองตน คุณธรรมในการครองงาน และคุณธรรมในการครองคนอยู่ในระดับสูง ระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า งานทั้ง 7 ด้าน อยู่ในระดับสูง ได้แก่ งานธุรการ งานวิชาการ การบริหารทั่วไป งานปกครอง งานบริการโรงเรียนกับชุมชน และงานบริหารอาคารสถานที่ ผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนครในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า คุณธรรมในการครอง

ตนและคุณธรรมในการครองงานมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนคุณธรรมในการครองคนมีความเห็นแตกต่างกัน ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอนที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การบริหารทั่วไป งานธุรการ งานวิชาการ งานปกครอง งานบริการและงานบริหารอาคารสถานที่ มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานด้านโรงเรียนกับชุมชนมีความเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากการศึกษาคุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานของสถานศึกษา ดังนี้

1. ผู้บริหารของโรงเรียนควรเอาใจใส่และดูแลครูผู้ปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด ในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม เนื่องจากครูเป็นแม่พิมพ์ของชาติต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน
2. มาตรฐานวิชาชีพครูถือเป็นแม่แบบของการปฏิบัติในอาชีพครู ดังนั้นครูผู้ปฏิบัติงานควรระลึกถึงข้อนี้ไว้เสมอเนื่องจากครูเป็นอาชีพที่มีความสำคัญในการสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพหรือเป็นแม่พิมพ์ของชาตินั่นเอง
3. ควรปลูกฝังด้านคุณธรรมและจริยธรรมของครูควบคู่กับการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู เนื่องจากทั้ง 2 ด้าน มีความสัมพันธ์กัน คือหากครูที่มีคุณธรรมและจริยธรรมมาก ก็จะทำให้ครูสามารถปฏิบัติงานได้ตามมาตรฐานวิชาชีพครูเช่นกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรม 4 ประการ ที่ส่งผลต่อการบริหารงานบุคลากรของผู้บริหารโรงเรียน
2. ควรมีการศึกษาความสัมพันธ์ของเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูกับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของนักเรียน และโอกาสในการพัฒนาตนเองทางด้านวิชาชีพครูอย่างสม่ำเสมอ
3. ควรมีการศึกษาเชิงลึก เกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมให้ครูปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐาน

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- คงคา จุลกิจวัฒน์. "คุณธรรมดีประการกับควมมีวินัยข้าราชการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา". ปริญญานิพนธ์ ภาควิชาการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2546
- คุณธรรมจริยธรรมในมหาวิทยาลัย [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2551, เข้าถึงได้จาก http://www.spu.ac.th/Englang/spu_news/thai/thai44/pic_1001/10-01.html#eleven
- จักรพรรดิ วัฒนา. ปฏิรูปการศึกษาเกี่ยวกับครูสภา. [Online], accessed 10 September 2000. Available from <http://www.go.th/webkuru./html>.
- จารุวรรณ พานทอง. "การเปรียบเทียบเชิงเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดนครสวรรค์. ปริญญานิพนธ์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.
- ชัยณรงค์ ศรีสุข. "คุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอท่าปอ จังหวัดหนองคาย". รายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยสาคาม, 2545.
- ดิเรก พรสีมา และคณะ. รายงานการวิจัยประกอบการร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ประเด็นการพัฒนาวชิชาชีพครู. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2541.
- ถนอมศรี ลิ้มศิลา. "จริยธรรมของผู้บริหารตามความคิดเห็นของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี." วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี, 2548.
- ธีรศักดิ์ อัครบวร. ความเป็นครูไทย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ ก. พลพิมพ์ (1996) จำกัด, 2544.
- ธีระ รุญเจริญ. สู่ความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามืออาชีพ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง, 2548.
- นวลจิตร เขาวีรติพงศ์. "การเรียนการสอนแบบให้นักเรียนเป็นศูนย์กลางตามแนวการสอนในหลักพระพุทธศาสนา". วารสารวิชาการ 3, 3 (มีนาคม 2543) .
- นิตยา ปิณฑานนท์ มธุรส จงชัยกิจ และศิริรัตน์ นิลคุปต์. การศึกษาตามมาตรฐาน : แนวคิดสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์, 2542.

- นิวัฒน์ โชติสวัสดิ์. "การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาด้านผู้บริหารกับการบริหารหลักสูตร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 3" ปรินญาศึกษาศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2549.
- บัญชา เจริญชัย. "ความสัมพันธ์ระหว่างคุณธรรมและประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหาร
โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสกลนคร." ปรินญานิพนธ์ สาขาวิชา
การบริหารการศึกษา สถาบันราชภัฏสกลนคร, 2544.
- ผกา สัตยธรรม. คุณธรรมของครู. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.
- พระธรรมปิฎก. เป็นมงคลตลอดชีวิตเมื่อครองเรือนด้วยหลักธรรม 4 และชีวิตคู่ครองเจริญมั่นคง
เมื่อมีคุณธรรมรองรับเป็นฐาน [ออนไลน์]. เข้าถึงเมื่อ 3 มกราคม 2551, เข้าถึงได้จาก
<http://www.budpage.com/couple/>.
- พระมหาบุญเพียร ปุณฺณวิริโย. "ปฏิรูปการศึกษาเพื่อการเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์", วารสารวิชาการ
4,9 (กันยายน 2544).
- พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546. ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 120,
ตอนที่ 52 ก (11 มิถุนายน 2546):
- พระราชวรมนี. (ประยูร ธมฺมจิตฺโต). คุณธรรมสำหรับนักบริหาร. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
ธรรมสภา, ม.ป.ป.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทาง
การศึกษาและจิตวิทยา มศว. ประสานมิตร, 2540.
- พิชัย ไชยสงคราม. ความเป็นครู. อุบลราชธานี : คณะครุศาสตร์สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี,
2542.
- เพชรรัตน์ ฮิมินกุล. "การปฏิบัติตามบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม
นักเรียนโรงเรียนการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตดอนเมือง สังกัดกรุงเทพมหานคร"
ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร, 2548.
- ยนต์ ชุมจิต. ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2526.
- ยุทธพงษ์ กัยวรรณ. พื้นฐานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2543.
- ระเปียบ สมจิต. "คุณธรรมสำหรับผู้บริหารตามความคิดเห็นของบุคลากรในหน่วยงานส่วนกลาง
ของกรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ." ปรินญานิพนธ์ สาขาวิชา
การศึกษาผู้ใหญ่ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2542.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่น, 2546.

ละเอียด แซ่คู. "คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของครูผู้สอน
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดนครราชสีมา." ปริญญานิพนธ์ สาขาการบริหาร
การศึกษา สถาบันราชภัฏนครราชสีมา, 2546.

วิทยาลัยครูสวนสุนันทา. ความเป็นครู. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, ม.ป.ป.

วิภา ลัคนาพรวิสิฐ. "ผลของการฝึกปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูสภาที่มีต่อ
คุณภาพของครู : การวิจัยเชิงคุณภาพ." วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาวิจัย
การศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2543.

วิมุติ หยกพรายพันธ์. "พฤติกรรมคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญ
ศึกษา เขตการศึกษา 5." วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครปฐม, 2544.

สงกรานต์ เนินหาด. "พฤติกรรมด้านคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียน ในทัศนะของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม" ปริญญาครุศาสตร์มหา
บัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม, 2547.

สุภาวดี มิสุณา. "ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาชั้น
พื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2." ปริญญานิพนธ์ ภาควิชาการ
บริหารศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2547.

สุรัตน์ มุ่งอิงกลาง. "การศึกษาคุณธรรมตามแนวพุทธธรรมของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา" ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการบริหาร
การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา, 2548.

สุวิมล ว่องวาณิช. "การพัฒนามาตรฐานคุณภาพครูและผู้บริหารสถานศึกษา และการวางระบบ
ประเมินภายใน." รายงานการวิจัย คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2544.

สุเทพ ปาลสาร. "การปฏิบัติงานตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู พ.ศ. 2537 ของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดขอนแก่น." ปริญญานิพนธ์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. รายงานการศึกษาแนวทางการพัฒนาครู ตามแนว
พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด เจ.เอ็น.ที.,
2544.

- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. ตามรอยพระยุคลบาท. กรุงเทพฯ : ประชาชนจำกัด, 2544.
- สำนักกราชเลขาธิการ. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช 2540. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2540.
- _____. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช 2541. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2541.
- _____. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช 2543. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2543.
- _____. ประมวลพระราชดำรัสและพระบรมราโชวาทที่พระราชทานในโอกาสต่าง ๆ ปีพุทธศักราช 2544. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมแผนที่ทหาร, 2544.
- สำนักเลขาธิการคุรุสภา. เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2544.
- _____. ชุดวิชาการะผู้ นำทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2549.
- เพ็ญดาว มินมณี. "การวิเคราะห์ห้องค์ประกอบคุณธรรมของผู้บริหารโรงเรียนเอกชน กรุงเทพมหานคร." วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2546.

ภาษาต่างประเทศ

- Best, John W. Research in Education. 4th ed. New York : Prentice Hall, Inc., 1981.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York : McGraw-Hill Book company, 1973.
- Cronbach, Lee J. Essentials of psychology Testing, 3rd ed. New York : Harper & Row Publishers, 1974.
- Holzman, David L. The Influence of Moral Leadership in Resolving The Cooperative-Competitive Duality of Middle Managers, University of California. 1991 : Issue 55-01A [online]. Abstract available from : SU Library : ThaiLis File : DAI Item : 19216471.
- Hoyle, Eric. The Role of the Teacher. London : Routledge and Kegan Paul Ltd., 1969.
- Katyal, K.R., & Colin, W. E., "Teacher leadership and autonomous student learning : Adjusting to the new realities." International Journal of Educational Research, (21, 2005) 552-578.

- Kock, A. D., Sleegers, P., & Voeten, J. M., "New learning and choices of secondary school teachers when arranging learning environments." Teaching and Teacher Education, (21, 2005) 799-816.
- Leonard Pauline . "Moral literacy for teacher and school leadership education : a matter of attitude." Journal of Education Administration. [Online], access 24 May, 2009 Available from <http://proquest.umi.com/pqdweb>.
- Madeleine Louise .Educational Leadership Role in Public School : Conversations with Selected School Administrators about Responsible and Moral School Practices, University of San Francisco. 1993 : Issue 54-04A [online]. Abstract available from : SU Library : ThaiLis File : DAI Item : 19324136.
- Office of the Education Council. Education in Thailand 2007. Bangkok : Amarin Printing and Publishing, 2008.
- Opdenakker, M. C., & Dumme, J. V., "Teacher characteristic and teaching styles as effectiveness enhancing factors of classroom practice." Teaching and Teacher Education, (21, 2005) 755-770.
- Swartz, E., & Bakari, R., "Development of the teaching in urban school scale." Teaching and Teacher Education, (21, 2005) 829-841.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ตรวจสอบเครื่องมือ
และรายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ โทร.(ภายใน) 29101

ที่ ศษ 0520.203.2/ 264

วันที่ 22 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราวณี นิลกรณ์

ด้วย พระมหากษัตริย์พล คอนตะโก รหัสนักศึกษา 48252304 นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาการ บริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 1”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอกความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบความตรงของ เครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ ทั้งนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ศธ 0520.203.2 / 260

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

22 ตุลาคม 2551

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือวิจัย

เรียน (รายชื่อแนบท้าย)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ฉบับ

ด้วย พระมหาณัฐพล คอนตะโก รหัสนักศึกษา 48252304 นักศึกษาระดับปริญญาโทบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ
อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูใน
สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 1”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอขอกความอนุเคราะห์จากท่านตรวจสอบความตรงของ
เครื่องมือเพื่อการวิจัยที่แนบมาพร้อมกับหนังสือนี้ ทั้งนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษาขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา
ณ โอกาสนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

รักษาราชการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ฝ่ายธุรการ

โทรศัพท์/ โทรสาร 0-3421-9136

ผู้ที่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

1. ผศ.ดร.ปราณี นิลกรณ์

วุฒิการศึกษา	Ph.D (Statistics) Carnegie-Mellon University (U.S.A.)
ที่ทำงาน	ภาควิชาคณิตศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่ง	ผู้ช่วยศาสตราจารย์

2. ผศ.ดร.ไพโรจน์ ชลารักษ์

วุฒิการศึกษา	Ph.D. (Library and Information Sciences)
ที่ทำงาน	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
ตำแหน่ง	รองผู้อำนวยการ สำนักงานวิทยบริการฯ

3. นายดำรงรัตน์ เชื้อรุ่ง

วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท ด้านการบริหารการศึกษา
ที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลวัดไชยชุมพลชนะสงคราม
ตำแหน่ง	ผู้อำนวยการ (ผู้อำนวยการชำนาญพิเศษ)

4. นางมยุรี ศรีสันต์

วุฒิการศึกษา	ศศ.ม. การสอนภาษาไทย
ที่ทำงาน	โรงเรียนอนุบาลวัดไชยชุมพลชนะสงคราม
ตำแหน่ง	คศ. 3 ด้านภาษาไทย

5. นางพรรณรัตน์ สงเคราะห์

วุฒิการศึกษา	ปริญญาโท ด้านการวัดผล ประเมินผล
ที่ทำงาน	ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1
ตำแหน่ง	ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ

ภาคผนวก ข
หนังสือขอทดลองเครื่องมือ
และรายชื่อกลุ่มทดลองเครื่องมือ

ที่ ศธ 0520.203.2/291

ภาควิชาการบริหารการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

13 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอตกลงเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน (รายชื่อแนบท้าย)

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด

ด้วยพระมหาณัฐพล คอนตะโก รหัสนักศึกษา 48252304 นักศึกษาระดับปริญญาโท ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับ อนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูใน สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรีเขต 1”

ในการนี้ภาควิชาการบริหารการศึกษา ขอความอนุเคราะห์ให้พระมหาณัฐพล คอนตะโก ทำการทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในสถานศึกษาของท่าน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขก่อนนำไปใช้ ในการ วิจัยกลุ่มตัวอย่าง ภาควิชาการบริหารการศึกษาหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจักได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน เป็นอย่างดี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประเสริฐ อินทร์รักษ์)

รองหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนหัวหน้าภาควิชาการบริหารการศึกษา

งานธุรการ

โทรศัพท์/ โทรสาร 0 3421- 9136

รายชื่อโรงเรียนทดลองเครื่องมือ

โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม

โรงเรียนพนมทวนชนูปถัมภ์

โรงเรียนสมเด็จพระปิยมณีนายเขต

โรงเรียนไทรโยคมณีกาญจน์

โรงเรียนบ่อพลอยรัชดาภิเษก

โรงเรียนห้วยกระเจาวิทยาคม

โรงเรียนหนองปรือวิทยา

โรงเรียนหนองรีประชานิมิต

โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์พนมทวน

ภาคผนวก ค
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
b1	308.6250	949.2742	0.6250	0.9721
b2	308.8125	955.4476	0.5751	0.9723
b3	308.9375	942.7056	0.6280	0.9722
b4	308.9688	945.1280	0.6868	0.9720
b5	309.0312	937.0635	0.6890	0.9720
b6	308.7500	946.6452	0.6061	0.9722
b7	308.8438	948.0716	0.5752	0.9723
b8	308.7500	939.2258	0.6634	0.9721
b9	308.7812	938.6925	0.6795	0.9720
b10	308.9688	946.4183	0.4932	0.9726
b11	308.6562	942.8780	0.7721	0.9719
b12	308.5625	953.9960	0.5887	0.9722
b13	308.7812	949.0151	0.7221	0.9720
b14	308.8438	951.9425	0.5894	0.9722
b15	308.9062	947.5716	0.6396	0.9721
b16	308.9375	946.8347	0.6042	0.9722
b17	308.5938	951.9909	0.6417	0.9721
b18	308.6562	946.8135	0.7298	0.9720
b19	308.4688	952.9022	0.6644	0.9721
b20	308.8438	955.6200	0.5420	0.9723
b21	308.8125	945.8347	0.7138	0.9720
b22	308.6250	948.1774	0.7421	0.9720
b23	308.5625	953.8024	0.7072	0.9721
b24	308.5625	944.1895	0.7748	0.9719
b25	308.5938	945.3458	0.6359	0.9721
b26	308.5938	955.1522	0.6116	0.9722

b27	308.7812	949.5312	0.7092	0.9720
b28	308.8438	944.2651	0.7200	0.9720
b29	308.7500	937.2903	0.7556	0.9718
b30	308.6250	942.4355	0.6971	0.9720
b31	308.7812	944.4990	0.7779	0.9719
b32	308.3750	956.8871	0.5710	0.9723
b33	308.6562	942.7490	0.6956	0.9720
b34	308.8438	929.3619	0.8338	0.9716
b35	308.5938	939.7974	0.6831	0.9720
b36	308.7500	938.7097	0.6486	0.9721
b37	308.9688	937.8377	0.7624	0.9718
b38	309.0000	945.5484	0.6596	0.9721
b39	308.9062	945.7006	0.6445	0.9721
b40	308.9375	944.9637	0.6124	0.9722
c1	308.8125	964.4153	0.3808	0.9726
c2	309.0625	946.0605	0.6880	0.9720
c3	309.0625	955.0927	0.4923	0.9724
c4	308.7500	966.7097	0.3325	0.9726
c5	308.7188	968.1442	0.2846	0.9727
c6	308.8750	955.9839	0.5953	0.9722
c7	308.9375	963.7379	0.4724	0.9724
c8	309.0938	959.3780	0.4145	0.9726
c9	309.0000	963.6129	0.3526	0.9726
c10	308.9688	968.4183	0.3007	0.9727
c11	309.1562	971.8135	0.1678	0.9729
c12	309.0625	963.2863	0.4330	0.9725
c13	309.3125	960.5444	0.6169	0.9723
c14	309.4062	962.5716	0.4573	0.9725
c15	309.2500	958.1290	0.5260	0.9723
c16	309.1562	963.0393	0.5588	0.9724
c17	309.0312	964.7409	0.4688	0.9725
c18	309.3750	961.6613	0.4432	0.9725

c19	309.1875	967.0605	0.2819	0.9728
c20	309.2500	971.6774	0.2159	0.9728
c21	309.3438	980.6845	-0.0547	0.9734
c22	309.2812	973.8861	0.1255	0.9730
c23	308.7188	953.8216	0.5109	0.9724
c24	308.5938	959.0232	0.5087	0.9724
c25	308.7500	962.7097	0.3744	0.9726
c26	308.6562	963.8458	0.3900	0.9726
c27	308.6875	957.7702	0.5634	0.9723
c28	308.8438	953.6845	0.5499	0.9723
c29	309.1250	959.3387	0.4648	0.9724
c30	309.1562	952.7167	0.6123	0.9722
c31	308.9375	958.6411	0.4752	0.9724
c32	309.1250	969.2742	0.2667	0.9727
c33	309.2188	959.3377	0.5060	0.9724
c34	308.9688	957.6442	0.5174	0.9724
c35	308.9375	957.5444	0.4678	0.9725
c36	308.9062	952.2812	0.5726	0.9723

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	32	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	32	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
0.9726	76

ภาคผนวก ง

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
และรายชื่อกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ที่ ศธ 0520.107(นฐ)/ว. 4625

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
พระราชวังสนามจันทร์ นครปฐม 73000

27 พฤศจิกายน 2551

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน (รายชื่อแนบท้าย)

ด้วย พระมหาณัฐพล คอนตะโก นักศึกษาระดับปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง " คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 " มีความประสงค์จะขอเก็บรวบรวมข้อมูลจาก รองผู้บริหาร ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา ในโรงเรียนของท่าน เพื่อประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดแจ้ง รองผู้บริหาร ครูผู้สอนและกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามให้แก่นักศึกษา ดังกล่าวด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์ จักขอบพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

ณพ ญน

(รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริชัย ชินะดังกู)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

นครปฐม โทร.0-3421-8788 , 0-3424-3435

ปณิธานของบัณฑิตวิทยาลัย "มุ่งมั่นให้บริการ พัฒนางานให้มีคุณภาพ"

รายชื่อกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

1. โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์	2. โรงเรียนวิสุทธิรังษี
3. โรงเรียนเทพมงคลรังษี	4. โรงเรียนเทพศิรินทร์ลาดหญ้ากาญจนบุรี
5. โรงเรียนท่าม่วงราษฎร์บำรุง	6. โรงเรียนหนองขาวโกวิทพิทยาคม
7. โรงเรียนพัชรราษฎร์รังสรรค์	8. โรงเรียนหนองตากยาตั้งวิริยะราษฎร์บำรุง
9. โรงเรียนเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระศรีนครินทร์ กาญจนบุรี	
10. โรงเรียนดำนมะขามเตี้ยวิทยาคม	11. โรงเรียนบ้านวังสารภี
12. โรงเรียนบ้านหัวนา	13. โรงเรียนบ้านหัวหิน
14. โรงเรียนวัดบ้านยาง	15. โรงเรียนวัดท่ามะขาม
16. โรงเรียนบ้านเขาปูน	17. โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี
18. โรงเรียนอนุบาลวัดไชยชุมพลชนะสงคราม	19. โรงเรียนวัดศรีอุปลาราม
20. โรงเรียนวัดท่าน้ำดิน	21. โรงเรียนท่าพะเนียดกุญชร
22. โรงเรียนบ้านหนองบัว	23. โรงเรียนบ้านพุเลียบ
24. โรงเรียนบ้านหนองสองตอน	25. โรงเรียนบ้านหัวเขาพุประดู่
26. โรงเรียนสมาคมนักเรียนเก๋าราชินี	27. โรงเรียนบ้านหนองปลวก
28. โรงเรียนวัดลาดหญ้า(ลาดหญ้าวิทยา)	29. โรงเรียนวัดกาญจนบุรีเก่า (อุดมราษฎร์วิทยา)
30. โรงเรียนบ้านทุ่งนางนากหรอก	31. โรงเรียนบ้านท่าหวี
32. โรงเรียนบ้านจันอูย	33. โรงเรียนอาทรสังชะวัฒนะ 3
34. โรงเรียนบ้านหนองสามพราน	35. โรงเรียนบ้านวังดั่ง
36. โรงเรียนบ้านช่องสะเดา	37. โรงเรียนบ้านช่องกระทิง
(การไฟฟ้าฝ่ายผลิตอุปถัมภ์)	
38. โรงเรียนบ้านท่ามะนาว	39. โรงเรียนบ้านท่าโป่ง
40. โรงเรียนบ้านหนองหอย	41. โรงเรียนบ้านทับศิลา
42. โรงเรียนบ้านท่าทุ่ม	43. โรงเรียนวัดเขาน้อย
44. โรงเรียนบ้านเขาคอก(ไตรเดชวิทยา)	45. โรงเรียนบ้านแก่งหลวง
46. โรงเรียนวัดถ้ำมั่งกรทอง	47. โรงเรียนบ้านวังปลาหมู
48. โรงเรียนบ้านวังลาน	49. โรงเรียนวัดไทยวิวัฒนาราม

- 50.โรงเรียนบ้านท่าอ้อ
- 52.โรงเรียนวัดบ้านเก่า
- 54.โรงเรียนลุ่มโป่งเสี้ยว
- 56.โรงเรียนบ้านวังเย็น
- 58.โรงเรียนบ้านดงยาง
- 60.โรงเรียนหนองบ้านเก่าสามัคคี
- 62.โรงเรียนบ้านทุ่งศาลา
- 64.โรงเรียนวัดอินทาราม(โกวิทอินทรพร)
- 66.โรงเรียนบ้านรางจิก
- 68.โรงเรียนวัดศรีสุวรรณาราม
- 70.โรงเรียนวัดท่าล้อ
- 72.โรงเรียนอนุบาลท่าม่วง
- 74.โรงเรียนบ้านหนองตาบ่ง
- 76.โรงเรียนบ้านใหม่(จินากักดีวิทยา)
- 78.โรงเรียนบ้านถ้ำ
- 80.โรงเรียนวัดหนองตะโก
- 82.โรงเรียนวัดขุนไทยธาราราม
- 84.โรงเรียนบ้านสระเศรษฐี
- 86.โรงเรียนวัดวังขนายพิทยการาม
- 88.โรงเรียนวัดหนองเสือ
- 90.โรงเรียนตลาดสำโรง
- 92.โรงเรียนบ้านรางสะเดา
- 94.โรงเรียนวัดหนองพังตรู
- 96.โรงเรียนบ้านท่าเสด็จ
- 98.โรงเรียนบ้านหนองปล้อง
- 100.โรงเรียนวัดยางเกาะ
- 102.โรงเรียนบ้านไทรทอง
- 51.โรงเรียนบ้านทุ่งนาคราช
- 53.โรงเรียนบ้านวังตะเคียน
- 55.โรงเรียนวัดพุน้อย
- 57.โรงเรียนบ้านนากาญจน์
- 59.โรงเรียนบ้านห้วยน้ำขาว
- 61.โรงเรียนบ้านตะเคียนงาม
- 63.โรงเรียนวัดท่าไปะ
- 65.โรงเรียนบ้านห้วยตลุง
- 67.โรงเรียนบ้านห้วยนาคราช
- 69.โรงเรียนวัดกว้างทองราษฎร์บูรณะ
- 71.โรงเรียนวัดศรีโลหะราษฎร์บำรุง
- 73.โรงเรียนเขาดินวิทยาคาร
- 75.โรงเรียนวัดซูกพี่
- 77.โรงเรียนวัดม่วงชุม
- 79.โรงเรียนบ้านดอนคราม
- 81.โรงเรียนบ้านห้วยน้ำโจน
- 83.โรงเรียนบ้านรางสาลี่
- 85.โรงเรียนบ้านมะกอกหมุ่ม(บุญสิริวิทยา)
- 87.โรงเรียนวัดวังศาลา
- 89.โรงเรียนวัดโพธิ์ศรีสุธาราม
- 91.โรงเรียนวัดท่าตะคร้อ
- 93.โรงเรียนอนุบาลด่านมะขามเตี้ย
- 95.โรงเรียนบ้านหนองไผ่
- 97.โรงเรียนบ้านหนองหิน
- 99.โรงเรียนช่างกลอนุสรณ์ 3 (บ้านหนองหวาย)
- 101.โรงเรียนบ้านดอนสว่าง
- 103.โรงเรียนวัดจรเข้เผือก

ภาคผนวก จ
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามของการวิจัย

เรื่อง คุณธรรมของผู้บริหารกับการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 1

คำชี้แจง

1. ข้อคำถามในฉบับนี้ใช้สำหรับถาม รองผู้อำนวยการโรงเรียน ครูผู้สอน และกรรมการสถานศึกษา
 2. ข้อคำถามในฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาคุณธรรมของผู้บริหาร การปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจะนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการภายในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี เขต 1
 3. ข้อคำถามในฉบับนี้มี 3 ตอน ดังนี้คือ
 - ตอนที่ 1 สถานะภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 ตัวแปรต้นที่เกี่ยวกับคุณธรรมของผู้บริหาร ตามพระราชดำรัสในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน
 - ตอนที่ 3 ตัวแปรตามที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครู โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู 12 องค์ประกอบ ตามแนวคิดของ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา
- สำหรับตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ ตามเกณฑ์ดังนี้
- ระดับ 5 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
 - ระดับ 4 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
 - ระดับ 3 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
 - ระดับ 2 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำ
 - ระดับ 1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับต่ำที่สุด
- ขออนุโมทนา ที่ท่านให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแบบสอบถามฉบับนี้ ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการดำเนินการวิจัยในโอกาสต่อไป

พระมหาณัฐพล ดอนตะโก

นักศึกษาปริญญาโท

ภาควิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ใน [] หน้าข้อความที่ตรงกับสถานภาพของท่าน

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง 2. อายุ ☐ 21 – 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 – 60 ปี 3. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรี ☐ ประกาศนียบัตรบัณฑิต ☐ ปริญญาโท ☐ สูงกว่าปริญญาโท 4. ตำแหน่ง ☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ ☐ ครูผู้สอน ☐ กรรมการสถานศึกษา ประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งตามข้อ 4 5. ☐ 1 – 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี ☐ 11 – 15 ปี ☐ 16 ปี ขึ้นไป	

ตอนที่ 2 คุณธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง โปรดพิจารณาพฤติกรรมการใช้คุณธรรมของผู้บริหาร ในสถานศึกษาแห่งนี้ว่ามีกรปฏิบัติในแต่ละรายการอยู่ในระดับใดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงสภาพจริงเพียงข้อละ 1 คำตอบ

ข้อ	ตอนที่ 1 คุณธรรมของผู้บริหาร	ระดับคุณธรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
		รักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม					
1	ปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์เสมอมา						
2	ตรงต่อเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ						
3	ปฏิบัติตามคำพูดของตนเองอย่างสม่ำเสมอ						
4	ปฏิบัติต่อเพื่อนร่วมงานและผู้ใต้บังคับบัญชา อย่างตรงไปตรงมาเสมอ						
5	เอาใจใส่ ดูแล ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่า เทียมกัน						
6	ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดประโยชน์ของ ส่วนรวมเป็นสำคัญเสมอ						
7	ให้ความสำคัญกับกิจกรรมของส่วนรวมและเข้า ร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นทุกครั้ง						
8	ปฏิบัติตนและหน้าที่ราชการโดยยึดหลักความ ยุติธรรม						
9	ปฏิบัติหน้าที่จนแล้วเสร็จแม้ต้องทำในเวลาราชการ						
10	เอาใจใส่ดูแลช่วยเหลือคนในครอบครัวของ ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างสม่ำเสมอเมื่อมีเรื่อง เดือดร้อนใจ						
การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดี							
11	รับฟังความคิดเห็นของบุคคลอื่นและ ผู้ใต้บังคับบัญชาในการปฏิบัติงานเสมอ						
12	จะไม่กล่าวโทษใครถ้าไม่มีหลักฐานที่เพียงพอ เพื่อความถูกต้องและยุติธรรม						

ข้อ	ตอนที่ 1 คุณธรรมของผู้บริหาร	ระดับคุณธรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
13	ใช้ข้อมูลและเหตุผลอย่างรอบคอบในการตัดสินใจเสมอ						
14	พิจารณาถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจอยู่เสมอ						
15	มีความมั่นคงทางอารมณ์ ควบคุมอารมณ์ตนเองได้ในทุกสถานการณ์						
16	ถ้าไม่พอใจเพื่อนร่วมงานก็จะไม่แสดงอารมณ์ออกมาหรือเลิกทำงานนั้นเพื่อหลีกเลี่ยงการปะทะกัน						
17	ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยยึดระเบียบ วินัย และแบบแผนของทางราชการเป็นหลักเสมอ						
18	เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชาในเรื่องการรักษาระเบียบ วินัย						
19	ปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมที่ดีงามเพื่อที่จะไม่ทำในสิ่งที่ผิดกฎหมาย						
20	วางตนเป็นกลางไม่แสดงตนเพื่อให้เห็นว่าแบ่งพรรคแบ่งพวกในการทำงาน						
การอดทน อดกลั้น อดออมที่จะไม่ประพฤติดลวงความสัจสุจริตไม่ว่าด้วยประการใด							
21	มีความอดทนสูงทั้งในเรื่องส่วนตัวและในหน้าที่ราชการ						
22	มีความหนักแน่นเสมอเมื่อต้องอยู่ในสถานการณ์ที่คับขัน						
23	มีวิจรรณญาณในการรับฟังเรื่องต่าง ๆ						
24	มีความวิริยะอุตสาหะในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ						
25	ปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีการกำหนดเป้าหมายไว้ชัดเจนเสมอ						

ข้อ	ตอนที่ 1 คุณธรรมของผู้บริหาร	ระดับคุณธรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
26	ไม่ประพฤติดล่่วงความสัจสุจริตอันจะทำให้ผู้อื่น ได้รับความเดือดร้อน						
27	มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาในการ ปฏิบัติงานอย่างไม่ย่อท้อจนประสบความสำเร็จ						
28	ใช้จ่ายทรัพย์สินต่าง ๆ ของโรงเรียนอย่าง ประหยัดและคุ้มค่าเสมอ						
29	ควบคุม กำกับ ดูแล ให้มีการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ภายในโรงเรียนอย่างประหยัดและเกิด ประโยชน์สูงสุด						
30	เป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในโรงเรียนในเรื่อง การดำรงชีวิตอย่างเพียงพอเสมอ						
การรู้จักวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักเสียสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วน ใหญ่ของบ้านเมือง							
31	เอาใจใส่ ดูแล ให้ความช่วยเหลือผู้ได้บังคับ บัญชาและบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วยความเมตตา						
32	เอาใจใส่ ดูแล ผู้ที่ให้ความอุปการะได้แก่พ่อแม่ ผู้ที่มีพระคุณอย่างสม่ำเสมอ						
33	ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการอย่างเต็ม ความสามารถเพื่อประโยชน์ของส่วนรวมและ ประเทศชาติ						
34	เอาใจใส่ ชี้แนะ ให้ผู้ได้บังคับบัญชาได้ ตระหนักถึงประโยชน์ของส่วนรวมและ ประเทศชาติ						
35	ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความเสียสละ						
36	เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชาในเรื่องการ แสวงหาความรู้ ความก้าวหน้าในหน้าที่ราชการ						
37	พัฒนาบุคลากรของหน่วยงานให้มีความ กระตือรือร้นในการช่วยเหลือผู้อื่นอยู่เสมอ						

ข้อ	ตอนที่ 1 คุณธรรมของผู้บริหาร	ระดับคุณธรรม					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1	
38	ได้รับความไว้วางใจจากผู้ใต้บังคับบัญชาในการ ปรึกษาปัญหาต่าง ๆ ทั้งในหน้าที่ราชการและ ชีวิตส่วนตัว						
39	เป็นแบบอย่างที่ดีของผู้ใต้บังคับบัญชาในการมี ส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน						
40	ให้ความสำคัญกับการบริหารงานความสัมพันธ์ ชุมชนเป็นอย่างมาก						

ตอนที่ 3 การปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

คำชี้แจง 1. ในกรณีของรองบริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยผู้บริหารสถานศึกษาฝ่ายวิชาการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายภายในสถานศึกษา โปรดพิจารณาพฤติกรรมการปฏิบัติงานของครูในภาพรวมของสถานศึกษาแห่งนี้ว่ามีพฤติกรรมการปฏิบัติงานในแต่ละรายการอยู่ในระดับใดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงสภาพจริงเพียงข้อละ 1 คำตอบ

2. ในกรณีของครูผู้สอน โปรดพิจารณาพฤติกรรมการปฏิบัติงานของตัวเองว่ามีพฤติกรรมการปฏิบัติงานในแต่ละรายการอยู่ในระดับใดแล้วทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงสภาพจริงเพียงข้อละ 1 คำตอบ

ข้อ	ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานของครู โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด	
		5	4	3	2	1	
ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ							
1	เป็นสมาชิกและเข้าร่วมประชุมสัมมนา อบรม ประชุมเชิงปฏิบัติการขององค์กรพัฒนาวิชาชีพ ครูนอกเหนือจากที่ราชการจัดให้						
2	เป็นผู้ดำเนินการหรือมีส่วนร่วมกิจกรรมของ องค์กรวิชาชีพครู						
3	เผยแพร่ความรู้ทางวิชาการให้แก่เพื่อนครูหรือ บุคลากรอื่น ๆ						
ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน							
4	จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและกิจกรรมเสริม ความรู้โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน						

ข้อ	ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานของครู โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียน							
5	ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรงมากกว่ากิจกรรมที่ส่งผลต่อผู้เรียนโดยอ้อม						
6	วินิจฉัยข้อบกพร่องของผู้เรียนโดยใช้พัฒนาการของผู้เรียนเป็นหลัก						
มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ							
7	ให้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการปรับเปลี่ยนวิธีสอนให้ได้ผลดีกว่าเดิม						
8	จัดทำแผนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัด ความสนใจ และความต้องการของผู้เรียนและข้อจำกัดของสถานศึกษา						
9	แผนการสอนครอบคลุมทั้งด้านเนื้อหาและจุดประสงค์การเรียนรู้						
10	แผนการสอนที่ปรับปรุงเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางโดยผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง						
พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ							
11	ใช้สื่อประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับผู้เรียนและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม						
12	สื่อที่ใช้เหมาะสมกับผู้เรียน กิจกรรมและจุดประสงค์การเรียนรู้						
13	สื่อที่ใช้มีความหลากหลายและตอบสนองความแตกต่างของผู้เรียน โดยเน้นลงมือการปฏิบัติของผู้เรียน						
14	ผู้เรียนได้ใช้สื่อการเรียนการสอนตามความรู้สึคนึกคิดและการตัดสินใจของตนเอง						

ข้อ	ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานของครู โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้ วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน							
15	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนตอบสนองสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จ						
16	ผู้สอนเป็นผู้ช่วยเหลือและแนะนำให้ผู้เรียนลงมือทำงานตามกระบวนการสร้างความคิดรวบยอด						
17	ผู้เรียนค้นหาความรู้และสร้างองค์ความรู้เองได้จากการแนะนำ						
รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระเบียบ							
18	จัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพที่แสดงถึงการพัฒนาผู้เรียน จำแนกเป็นกลุ่มต่าง ๆ ของห้องเรียนที่รับผิดชอบ						
19	มีข้อมูลสภาพปัญหา ความต้องการและเป้าหมายของการพัฒนาผู้เรียนที่จำแนกเป็นกลุ่มเก่ง ปานกลาง อ่อน หรือกลุ่มเฉพาะอย่างอื่น ๆ						
20	ใช้เทคนิควิธีการและนวัตกรรมในการพัฒนาผู้เรียนที่สนองตอบต่อสภาพของผู้เรียนเป็นรายกลุ่ม						
21	จัดทำรายงานผลการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมแสดงผลการพัฒนาผู้เรียนรายกลุ่ม						
22	มีการเสนอแนะการพัฒนาผู้เรียนที่สอดคล้องต่อการพัฒนาในแต่ละระดับของผู้เรียน						
ปฏิบัติตนเป็นแบบที่ดีแก่ผู้เรียน							
23	ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างสม่ำเสมอในด้านบุคลิกภาพ การแต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรม						

ข้อ	ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานของครู โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับผู้ วิจัย
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
24	เชิญชวนให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติตามคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมอันพึงประสงค์โดย สอดแทรกในกระบวนการเรียนการสอน						
ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์							
25	อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงาน ในสถานศึกษาตาม ความรู้ ความสามารถ และความถนัดให้บรรลุ เป้าหมายของสถานศึกษา						
26	ปฏิบัติงานกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่าง สร้างสรรค์โดยยึดประโยชน์ของส่วนรวม						
27	มีความพึงพอใจในบทบาทของตนที่ช่วยให้ ผลงานของสถานศึกษาที่ครูอาสาเข้าร่วมปฏิบัติ บรรลุเป้าหมาย						
28	ผลงานของสถานศึกษาที่ครูอาสาสมัครเข้าร่วม ปฏิบัติบรรลุเป้าหมาย						
ร่วมมือกับผู้อื่นอย่างสร้างสรรค์ในชุมชน							
29	อาสาเข้าร่วมปฏิบัติงานทางการศึกษาที่เกี่ยวกับ ชุมชนตามความรู้ความสามารถหรือความถนัด						
30	เข้าร่วมวางแผนและร่วมกันทำงานในชุมชนอย่าง สร้างสรรค์โดยยึดถือประโยชน์ของส่วนรวม						
31	มีความพึงพอใจระหว่างปฏิบัติงานและพึงพอใจ ใน บทบาทของตนที่ช่วยให้ผลงานในชุมชนบรรลุ เป้าหมาย						

ข้อ	ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานของครู โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู	ระดับการปฏิบัติ					สำหรับ ผู้วิจัย
		มาก ที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1	
แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารการพัฒนา							
32	รวบรวม วิเคราะห์ และจัดระบบข้อมูลข่าวสาร เพื่อนำมาใช้กิจกรรมการเรียนการสอน						
33	วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับเทคโนโลยี เทคนิค วิธีการ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการ พัฒนาตนเอง พัฒนางาน และพัฒนาสังคม						
สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์							
34	นำปัญหาและสถานการณ์ที่เป็นจริงมากำหนด กิจกรรมในการพัฒนาผู้เรียน						
35	ส่งเสริม สนับสนุน ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ตัดสินใจในการเลือกกิจกรรมการเรียนรู้						
36	เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ทุกสถานการณ์						

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-ชื่อสกุล พระมหาณัฐพล ดอนตะโก
 ที่อยู่ 227 วัดไชยชุมพลชนะสงคราม ตำบลบ้านใต้
 อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
 ที่ทำงาน ห้องเรียนคณะพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
 วัดไชยชุมพลชนะสงคราม จังหวัดกาญจนบุรี

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2546 จบปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัย
 มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดมหาธาตุ ท่าพระจันทร์ เขตพระนคร
 กรุงเทพมหานคร
 พ.ศ.2548 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม

ประวัติการทำงาน

พ.ศ.2546 ครูพระสอนธรรมในโรงเรียน สอนวิชาพระพุทธศาสนา โรงเรียนเทศบาล 2 เทศบาล
 เมืองกาญจนบุรี และครูพระสอนธรรมในโรงเรียน สอนวิชาพระพุทธศาสนา โรงเรียน
 อนุบาลวัดไชยชุมพลชนะสงคราม ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัด
 กาญจนบุรี
 พ.ศ.2546-2547 ประธานกรรมการบริหารโรงเรียนพุทธศาสนวันอาทิตย์
 วัดไชยชุมพลชนะสงคราม ตำบลบ้านใต้ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
 พ.ศ.2546-2551 ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สอนวิชาพระพุทธศาสนา โรงเรียนกาญจนาอนุเคราะห์
 ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
 หัวหน้าพระวิทยากรอบรม “ค่ายพุทธบุตร” วัดไชยชุมพลชนะสงคราม ตำบลบ้าน
 ใต้ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี
 พ.ศ.2549-2551 ครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียน สอนวิชาพระพุทธศาสนา โรงเรียนอนุบาลกาญจนบุรี
 ตำบลบ้านเหนือ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี